

308884

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3 } చెన్న పత్రికము 1917 సం॥ ఫి బ్రవరినెల 2 వ తేది శుక్రవారము } No. 124
సంపుటము. 3 } న శ నా మ సం వ త్స ర మా ఘ మా స శు క్ల వకాదశి ౧౧. } సంచిక ౨౫౫

అమృతాంజనము

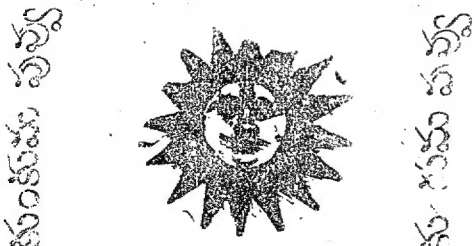
అన్ని నొప్పులను పరమామృతము
చక్కని డబ్బితా నహా సీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల
బారదోలును. నాయువుపోట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు సంచిమందు.

అమృతాంజనండ్లిపో, బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు.
180 ఫుట్ల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాల్గొనకుండును పొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి
శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును. అయ్యున్నదిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి
యు పేమే భరించుట నెడము. వెంటనే వ్రాయును.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అలంకరిత హిందూ భాషాధారము 155, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపును. కరస్పాడెన్ను మొదలగున
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండ్ కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మింపేడి, బొంబాయి.

బంగారు పతకములను
మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయు
ర్వేది యావధ ప్రదర్శనములందు నిచ్చిరి.
జాండూ ఫార్మ్యూటికల్
వర్కుస్

లేహ్యములు, బిళ్లలు, మాత్రలు మొద
లగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారంబున
సిద్ధపరుచుదురు. వెలవట్టికై వ్రాయుడు.
ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాష
లో జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధాని
లోను ఏజెంట్లు కావలయును.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, 'Bombay, I.

మోటారు బస్సుకార్లు.
కాంటి నెంటల్ అండు రిఫిల్డ్ బస్సు కార్లు
సకాలముగ అతిశీఘ్రముగ సరఫరా చేయుటకును
హిందూదేశి యరిస్టులకు తగునట్లును రేడియోటరు
నగై రాలతో సహా 20 లేక 25 మంది కూర్చుండు
టకు తగినవి యున్నవి.

విలాసము:—వెల్కోజు, రాయపేట,
(664) మద్రాసు.

అమృతాంజనం డిపోవారి దివ్యావధములు

నేపాళదేశపు కస్తూరి, చుంచిన తులము 1-కి ...	80.0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2.0-0
గోరోజము, మంచినీ ...	7.0-0
పచ్చకర్పూరం ...	2.0-0
రసభిస్కము తులము 1-కి రూ ...	0-10-0
అదిపచ్చికానా లేక జున్ను ...	8-8-0
బాలానృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0
గుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.6-0

జీర్ణరసాయనము:—ఈమాత్రలను సేవించుట
వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు
పడి రసప్రాసవము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధ
ము మానును. 25మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, శ్రీశోభన్, బొంబాయి
} 7, తంబునెట్టి పేడి, మద్రాసు.

అద్భుత నివారిణి. 124

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగార్
ఎలెక్ట్రో టానిక్ వెరల్సు

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ బలహీనము,
ఆయాసము శుక్లశక్తియు పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్య
యులకు, గృహస్థులకు వర్తింపలకు, మనోవ్యాధులకు మొద
లగు వారికి ప్రశస్తమైనదైయును; బలమును గలిగించును. అనేక
వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాస పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

నవీనము! నవీనము!!

క రి ను శ ద్ర వ్య ము ల రా జా
ఆట్లొ దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆత్మార్థ
వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సామాయి మొదలగునాటికి
యొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు. కేతిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయి వైదగాని 2-కి చుక్కలు విడిచినంతటి ఒక సందన
వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యే
నేని యుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.
వెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి. పి. వార్డ్
,, 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12.0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవుపుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

సోలు ఏజెంట్లు:—
ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.
నెం 155, జుహూనగర్ సీధి, బొంబాయి.

ఉమ్మడి-రామయ్యశెట్టి.

కురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మరాపు వర్గకులు.
25, చై నాబబాదురోడ్డు, మద్రాసు.
తెలివినిగము: "ఉమ్మడియార్" మద్రాసు."

ఈపటములో కనపరచినట్టి
అనేక విధములైన గాజులవర్ణక
ముగానవరముబంగారుతోతయారు
చేయబడి యున్నవి. వలయువారు
మామ్రాసిన గాజులకములున్న
అందులకు మజూరిల విషయముల
క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మావద్ద బంగారు గల్ల
హోదాలు, గెట్టిహోదాలు, గెట్టిలి
ఉంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు
దాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు,
కానుల పేర్లు, పెండింగలు అనేక
విధములైన వెండికాత్ర సామానాలు హాజరైన యున్నవి.
నాణ్యమైన నాలుపుచియివ్వబడును.

పాఠశాలలు.

(-0-)

అధ్యయన కాలము

భారతవర్షమునందు బూర్వమునుండి పాశ్చాత్య విద్యా వ్యవస్థ పద్ధతి స్థాపనకు నెలకొల్పబడిన కాలమువరకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సుమారు 10 మొదలు 5 వరకును, పిదప 10 ల వరకును, తరువాత సాయంత్రము 10 ల మొదలు 5 వరకును గురువునొద్ద కిష్కలు అధ్యయనము నుండుట నెఱవేర్చుట నెఱవేర్చెను. ప్రాతఃకాలమునుండి సుమారు 10 ల వరకును, తరువాత సాయంత్రము 10 ల మొదలు 5 వరకును గురువునొద్ద కిష్కలు అధ్యయనము నుండుట నెఱవేర్చెను. భారతీయుల పూర్వపుబద్ధతి కారిత, మానసిక శాస్త్రముల నీతుల కనుగుణముగ నున్నది. కాని యీ మాత్రన పద్ధతి శాస్త్రవిరుద్ధము. అందుచేతనే మన యనుభవముచే నీ పద్ధతి ఆరోగ్యావర్ధక మగుననియు, మేధాశక్తి క్షీణతకు సాయపడుననియు నొక్క చెప్పవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారిచే స్థాపించబడిన బోధనాధ్యసన కళాశాలలలో విద్యార్థులకు మానసిక శాస్త్రము (పైకాలి) ను బోధించుట, ఉపాధ్యాయుల శిక్షించివయములను జెప్పుదురు. మనజాలకు, అందులో ముఖ్యముగఁ బిల్లలకు మేధాశక్తి ప్రాతఃకాలము మొదలు, 10 గంటల వరకును, తిరిగి 2 గంటలు మొదలు 5 గంటల వరకును క్రమముగ హెచ్చుచుండును. 10 గంటల మొదలు, 2 గంటల వరకును క్రమముగ తగ్గుచుండును. ఆసమయము వారికి విశ్రాంతి యుండవలెను. పగలంతయుఁ గష్టపడి పనిచేసియుండుటచే శరీరమును, కర్వారా మేధస్సును అలసియుండును. వానికి విశ్రాంతి యుండినగాని తిరిగి పనిచేయజాలవు. రాత్రిను నిద్రపోయి శరీరమునకును, కర్వారా మనస్సునకును ప్రపంచములో జంతు సంహారమంతయును విశ్రాంతి నిమ్మచుండును. ఇది ప్రకృతి ధర్మము. అనుభవజేద్యము. రాత్రియంతయు గాఢనిద్రచే విశ్రాంతి జేందియున్న మేధస్సును, శరీరమును ఉదయముగ నరికి నేడదేరి యతిమరుకుగ నుండును. అందుచేతనే చూర్మోదయ మైనది మొదలు 10 ల వరకు మనస్సు బాగవచ్చు యందుండి విశించుచుండును. శరీరము వీర్యవంతమై తేజోమండు మగును. ఆసమయమున బనిచేయుటకు గాని, అధ్యయనము నల్పుటకు గాని వింతో యుత్సాహముగ నుండును. అప్పుడు నేర్చినవిధ్య జక్కగ మనస్సున నాటి భావగతి మగును. తరువాత శరీరమునకును, మేధస్సునకును విశ్రాంతి యవసరము. విశ్రాంతిబొందిన పిదప మొదలు తిరిగి బాగవచ్చును యుండి చురుకుగ నుండును. ఇట్లు క్రమ, విశ్రాంతి, ఒకటితిరు

వాతనొకటి యుండవలెను గాని మరుసగం 6 ల కాలముపని చేసి అంతకుబూర్వమును, తరువాతను విశ్రాంతి జేందుట ప్రకృతిధర్మమునకు విరుద్ధము. ప్రకృతినియములను దాటు వారు జీవార్థులగుటలో నాశ్వర్య మేమున్నది. భారతజాతి యొక్క ప్రస్తుతదుర్బలత్వమునకును బుద్ధిమాంద్యమునకు నిది యొక కారణ మేలకాదు? ఇదియే ప్రబలకారణమని చెప్పిన జెప్పవచ్చును. అయితే మనకంటె నెక్కువసభ్యుల గల వార మనియు, విద్యలో మనకంటె నెక్కువ శ్రమ అభివృద్ధిగాంచి నామని యు బహిరంగముగ జెప్పుట యే గాక, లోలోపల సంతసించు నాంగ్లేయులగుడ తన ప్రభుత్వములో నిట్టి ప్రకృతిధర్మ విరుద్ధ కార్యముల నెట్లు నెలకొల్పియుండినో గోచరముకాదు. తమ బోధనాధ్యసనకళాశాలలలో నేర్పు నీతియొకటి. వారి కళాశాలలు, పాఠశాలలు మున్నగువానిలో నాచరించుపద్ధతి మరియొకటి. ఇంత యెల్ల ప్రకృతిధర్మములను, మానసిక శాస్త్రమును బోధజేయు నైదాపేటలోని బోధనాధ్యసనకళాశాల కూడ ఉదయము 10 ల వరకు మాయబడియేయుండును. 10 కు తెఱపబడి నప్పుడు బోధనాధ్యసన విద్యార్థులకు తమ కళాశాలవారి పద్ధతి ప్రకృతిధర్మవిరుద్ధ మని ఉపాధ్యాయులు నేర్పుదురు. విద్యార్థులు నేర్చుకొందురు. మనరాజధానిలోని కళాశాలకు పాఠశాలలకు మార్గదర్శిగ నుండుట కీ బోధనాధ్యసనకళాశాల ను నైదాపేటలో ప్రభుత్వమువారు నిర్మించినారు. బాలుక యొక్కయు, యువకుల యొక్కయు, వృద్ధుల యొక్కయు ఆరోగ్యమును గూర్చిన విషయములలో మాత్రము దీనియందు మార్గదర్శిత్వము నశించుచున్నది. ఆకళాశాలలోనే శతతరగతి మొదలు నాల్గవతరగతివరకు, పనిబాలికలైనను ఉదయపు పాఠశాలలేక కళాశాలలో బాలు 10 ల కే యారంభ మగును. ఇంతకంటె సంతాపకరమగు సంగతి నేరగాజిలేదు. పనిబాలికలనిగాని, పిల్లలనిగాని, యె, దాక్షిణ్యములేక దేశ మంతటను ఈ యనగదాయకమగు పద్ధతి నెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వమువారికి గాని, తమ స్వవిషయములలోగూడఁ బాశ్చాత్యుల మార్గావలంబు లగుచున్న మన భారతీయులకు గాని అంత ప్రబలకారణ మేమియో యాలోచింతును. తమలో దాము గలిసికొన్నప్పుడును, గృహమునందును, ఆంగ్లేయభాష లోనే సంభాషణ జరుపుటయే యొక గౌరవమనియు, నాగరికుల లక్షణమనియు తలంచుచున్నట్టియు, మనయాచారములు, సాంప్రదాయములు మున్నగు వానిని విస్మరించి పాశ్చాత్యులవలె నుండుట కెంతో ప్రయత్నము నల్పుచున్నట్టియు మనవారికి కారణ మేముండును? వారు చేయుచున్నారా? ఇక మనకు నేరే ఆలోచింపయెందుకు? ఇకవారి కారణమేమి? ఉదయము 8 గంటలకుఁ బూర్వము నూర్పుచి దగ్గరముగాక,

దాదాపు సంవత్సరముంతయు గజగజ మణికింపు చలితో నిండిన ఇంగ్లాండుదేశములో జనులు నిద్రనుండిచేచి కాలకృత్యములు తీర్చుకొని, ఆల్పాహారము నేదైన భుజించి తమపనిలోనికి వెళ్ళునరికి సుమారు 10 ల గును. అంతకుబూర్వమే యారంభించుటకు మిక్కిట మగు చలిచేత నీరే లేదు. మానసిక శాస్త్రధర్మమునకు విరుద్ధముగ నున్నను, వారి యలవాటు వారి దేశములోఁ బ్రకృతిధర్మముగ నే యుండవచ్చును. ఆపద్ధతియే యిచ్చటను నెలకొల్పబడినది. చలిదేశము గానప్పుడును, ముఖ్యముగ నుష్ణదేశ మైకప్పుడును, సూర్యునిదర్శనము మనకు ఉదయము 6 గంట కాలమునకు నుంచే మూర్త్యునునో, పరమునో అగుచున్న సందర్భముననే ప్రకృతి ధర్మములను, మానసిక శాస్త్రధర్మములను బుద్ధిపూర్వకముగ నుట్టి పక్షివంటి వన దెట్టి తప్పి చెప్పుటకు వీలులేదు. భారతీయుల పాలనలో నున్న కళాశాలలు, పాఠశాలలు ఈ యనగదాయకమగు పద్ధతిలోనుండి తప్పించి ఉదయము, సాయంత్రము, అధ్యయన కాల మేలచేసికొనకూడకో తెలియవచ్చును. ఇకనైనను భారతీయులు తమకిప్పుడు బాగుగ నలవాటైన నిద్రను, మాని ఒక రినిమాచి వారుచేసినట్లు జేయుటమాని తమపాఠశాలలను క్రమమగుపద్ధతిబాద నడిపించెదరుగాక! ఈవిషయములో దామె ప్రభుత్వమువారికి శీఘ్రములో మార్గదర్శి లగుదురుగాక?

పాఠశాల లన్నియు వారమున కైదురోజులు పనిచేయుటయు తరువాత రెండు దినములు విశ్రాంతిబొందుటయు నొక యలవాటేర్పడినది. ఈ పద్ధతికూడ మానసిక శాస్త్రధర్మము నకు విరుద్ధమనియే నైదాపేటలోని బోధనాధ్యసన కళాశాల లోను ఇతర బోధనాధ్యసన కళాశాలలలోను ఉపాధ్యాయులు బోధనాధ్యసన విద్యార్థులకు బోధించుచుండురు. ఈ విషయములో గూడ ధర్మవిరుద్ధమే జరుగుచున్నది. వాగములో రెండు రోజులున్నది. పాఠశాలలు పనిచేసి తర్వాత బుధవారము సాయంకాలము విశ్రాంతిజేంది తిరిగి రెండు రోజులన్నర పనిచేసి తర్వాత శనివారము సాయంకాలమును, ఆదివారమును విశ్రాంతి జేందుట యారోగ్యకరమని, శ్రేయోదాయకమనియు మేధాశక్తి వికసించుటకు వోడ్చుకు ననియు ఉపాధ్యాయులు లందరు నెఱిగియున్న విషయమే. అటుల జేయకపోవుటకు కూడ కారణమేమియో తోచవచ్చును. నై కారణముగాక నేరు కారణ మేముండును. వారు చేయుచున్నారా మనమును అటుల నేర్చేయునది. ఈ పద్ధతి కూడ భారతీయులే యవలంబించి ఆంగ్లేయులకు మార్గదర్శకు లగుదురు గాక!

స్వల్పసంఖ్యగల విరోపియును యుపాధ్యాయులొకరే యీ యనగదాయకమగు పద్ధతి దేశమంతటను పాదుకొని యున్నది. వాకితైనను మనదేశములో నున్నంతకాలము ఆరోగ్యదాయకమగు ఉదయపుపద్ధతి మంచిదేగదా! కొన్ని కళాశాలలలో కొంతమంది విరోపియును ఉపాధ్యాయులు లిందుకు సమృతించలేమో యని యనుకున్నను విరోపియును ఉపాధ్యాయులు లేని మనకళాశాల లెన్నిలేవు. ఉన్నత పాఠశాల లెన్నిలేవు. ప్రాథమిక పాఠశాల లెన్నిలేవు? నీ నన్నింటియందు నీ యారోగ్యదాయకమగు పద్ధతి నెందుకు నెలకొల్పకూడదు? నెలకొల్పుదురనియే నాయూహ. శీఘ్రములో నెలకొల్పి భారతజాతి యింకను క్షీణించకుండ గాపాడఁబడు గాకయని దైవమున బ్రార్థించుచున్నాను.

తా || వేంకట్రామయ్య

ప నిధిజేందినకలము చె౦కధర

నెన్నరు కంపెనివారి

‘మర్కన్తయిలు’

ఫౌంటెను వేనా

రు 2-8-0

మాత్రమే

రు 2-8-0

మాత్రమే

ధరమాత్రమే స్వల్పముగాని

ఉపయోగమున ఘననయినది.

ప్రపంచములో ఫౌంటెను వేనాలు చేయువారిలో గొప్పకంపెని వారివలన ఈకలము మాకొరకు ప్రత్యేకము తయారు చేయబడినది.

14 వ నె బంగారు పాల్చి

వేగముగ వ్రాయదగి యున్నది.

(555)

రు 2-8-0 మాత్రమే

నెన్నరు కంపెని లిమిటెడ్, మదరాసు.

విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

రెండుభాగములు నెల రు. 1. సోఫీస్టికల్ ట్యేకం మొదటిభాగ మిదిగో తీసివారికి 2 వ భా. 0.8-0.

ప్రస్తుత మైరోపాఖండమునందు జర్మన్, ఆస్ట్రియా, తుర్క్ లొకప్రక్కను, వెంచి, రష్యా, బెల్జియ, ఇటలీ వారు మఱియొక్క ప్రక్కను మూగి యుద్ధముచేయు సంగతి వివరముగా తెలుపబడియున్నది.

రెండవ భాగమునందు తెల్లియం, ఫ్రాన్సు, రష్యా రంగములందు జరిగిన సాహసకార్యములు జర్మనుల యక్రమములు, వైద్యవిషయములు, యుద్ధ దీర్ఘదర్శనములు మొదలగు మనోహరవిషయములు గలవు. మొదటి రెండు భాగములందు ఛాయాపటములు చూచుట కింపెయ్యండును. ప్రతివారును ఈ రెండు భాగములు చదివి ఆనందింపుదురని మా యాశయము.

మొదటి భాగము 0.8-0 రెండవ భాగము 0.12-0 చిరునామా: - సుపీరియరు వాచ్ కంపెని,

(555) పోస్టుబాక్సు నెంబరు 167, మదరాసు.

స్థానిక వార్తలు

(౧)

జరుగబోవు సభలు మున్నగునవి.

ఫిబ్రవరి 6 మంగళవారము.

కానూరు సమావేశము. ఉద. 11 గం. మహిళా సంఘ సంతకసభ. వెంట్రండు ప్రభుత్వ యధ్యక్షురాలు లక్ష్మి, మైలాపూరు.

సాయం. 4-45.

ఫిబ్రవరి 7 బుధవారము

డవుటా బాలికా పాఠశాల. సాయం. 5. బహుమాన ప్రదానోత్సవము.

మాసపు వర్గము: జనవరి మాసమున చెన్నపురి యందు వర్ష మే లేదు. సాధారణము 4/5 అంగుళపు వర్షము పడుచుండును.

హైకోర్టు సెషన్లు: జరుగబోవు హైకోర్టు సెషన్లకు రావలసిన జ్యూరర్లు పెరిష్ గారు తెలియజేసిన ప్రకారము 11 గంటలకు కాక ఉదయం, 10-45 గంటలకే కోర్టుకు హాజరవలెను.

ఇండియన్ బ్యాంకు: గత డిసెంబరు 21 న లేడితో సంబంధించి సంవత్సరము నందు ఈ బ్యాంకుకు 292078-2-6 లు ఆదాయమును 160583-3-3 లు వ్యయమును 181495-0-3 లు లాభమును గలిగినది.

చెన్నపురి వైద్యకళాశాల సంఘము: పెండింగ్ పిట్సులలోని ఆరోగ్యవనతిగృహమున ముఖ్యవైద్యుడైన డాక్టరు సి. మత్తు ఎం. డి. గారు కరీరకా ప్రాసవ్యాసక మందిరములో క్షయవ్యాధినిగూర్చి యుపన్యసించెదరు.

డేనిష్ మిషన్ రీడింగ్ రూము: ఈ భవనమున డి. కే. ఎ. రి. వాగు "భార్యము హైందవ పరిపాలనలో ప్రాచ్యుత్వము ఫిలి"ని గురించి ఈ సాయంత్రము ముఖ్య సినీచెదరు. పచ్చయప్ప కళాశాలలోని యన్. సి. శ్రీనివాసాచారి ఎం. పి. గారు రథ్యక్షత వహించెదరు.

ఎగ్జ్యూరు బాలికా పాఠశాల: ఈ పాఠశాల 8 వ వార్షికోత్సవము ఈ నెల 11 వ తేదీన సాయంత్రము 3-45 గంటలకు ఎగ్జ్యూరులోని పి. భాష్యకాన్లు నాయకుగారి బంధుగృహమున గో. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు. ఎ. పి. డి. ఏ. (అడ్మినిస్ట్రేటివ్ జనరల్) గారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

నాడియా గారి యుపన్యాసము నాపురల జేయుట: నేడు హైందవ యువజన సంఘము నందు గోఖలే గుండరిమునందు నాడియా గారు చేయ దలచిన యుపన్యాసమును చేయగూడదని సామ్రాజ్య పాలకులు ఆనిజెంటు గారికిని నాడియా గారికిని తాకిమున పంపిరి. కానను ఆ యుపన్యాసము జరుగదు.

ప్రావిడెంటు ఫండు ద్రోహము: భార్యము రాజధాని ప్రావిడెంటు ఫండు కార్యదర్శిగా నున్న జీ. కె. ఎస్. అను నతిడు ప్రావిడెంటు ఫండుకు తానిచ్చిన సొమ్ములో కొంత భాగమును ద్రోహించి "మద్రాస్ మెయిలు" పత్రిక కార్యాలయమునకు తిరిగి రావడమునకు యుపయోగము చేసి నట్లు తెలుసుకొనబడినది.

క్రైస్తవ కళాశాల: ఈ కళాశాలలోని సంయుక్త సంఘముల తరఫున రాబోవు సోమవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆండర్సన్ హాల్ నందు బాలకృష్ణమీనక్ష గారు "బాలి నుతాచారముల విభేదములు బాలియైక్యమున కభ్యంతరము గలిగించునా?" యనువిషయమును గురించి చర్చించెదరు. పోలవరం జమిందారుగారు. కె. ఆర్. సి. కృష్ణరావు బహదూర్ గారు కార్యక్షత వహించెదరు.

వెంట్రండు ప్రభుత్వ: ఇటీవల శ్రీ వెంట్రండు ప్రభుత్వ గోసాస్త్రిల కొకవిందు నొసంగి ప్రభుత్వమున వారి కుమార్తె గారి పెగ్గిసింక్లర్ కన్యయును ఆతిథులను సత్కరించిరి. కాన్స్ట్రక్షన్ యు, వాలిన్ సలీయు, రామస్వామి ముదలి గారి సలీయు, బెడ్డెట్ట బిల్లపిల్లు సహావయ్యగారు గాడ్ల సతులును, సందూరు, ఉత్తర రాణులును మున్నగువారు వచ్చిరి. విందునుండిరము ముందగ్ అతిథివారములు నిలుచుండ, పెగ్గి కన్య "భాయాపటములను దీసిరి. యుద్ధరంగమునందలి పై నికుల కొఱకు పంపబడుచున్న వస్తువులు కుప్పలుకుప్పలుగా పడి యుండును. ఉపాహారమైనచేత సంగీతకణము జరిగెను.

పారిశ్రామిక పంచాయతీసభ.

29 వ తేదీన సంఘమువారు మఱల సమావేశమై ఇండియన్ బ్యాంకు కార్యదర్శియగు విద్యాసాగర పాండ్యగారిని పరిశీలించిరి. వారి సాక్ష్యమున దీక్రింది విషయములు ముఖ్యములు. ప్రభుత్వమున పాండ్యగారు హిందూదేశ వ్యాపార పరిశ్రమల విషయమున భారతీయులకును యూరపీయులకును గల భేదముల వలన నష్టములను విశేషముగ చర్చించి అట్టి భేదములను రెండు జాతుల వారును పరిత్యజించి కలసి మెలసి పాటుపడవలయునని మదిచిరి. వీ వ్యాపారసంఘమునందైనను కార్య నిర్వాహకులగు డైరెక్టరుల సంఖ్యలో సగము మంది భారతీయులుగా నుండినచే కాని ప్రభుత్వమువారి రజిస్ట్రే సంఘమున కెట్టి సాహాయ్యమును చేయ రనియు, ప్రతి పారిశ్రామిక కళాశాల యందును భారతీయుల హక్కులనే ముందు గమనించెద. మరియు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటింపవలయును. వ్యాపార శిక్షణము కొఱకుగాని, అనుభవము గణించుటకు విదేశములకు బోవువారి సందర్శనమున ప్రభుత్వమువారు విదేశములలోని పారిశ్రామిక కర్మాగారములందు భారతీయులు పని నేర్చుకొనుటకు కొన్ని పరతులక్రింద చక్కని వసతుల నేర్పణపవలయును. విదేశములనుండి పారిశ్రామిక విషయ పండితులను రావించుటకన్న ప్రభుత్వమువారు వీలైనప్పుడు విదేశములలో పని నేర్చుకొనుటకు భారతీయులను బంపి వారి వలన పనిచేయుచుకొనుట యుచితము.

భారతీయులయందు మూడు లోపములు గలవు. (1) వ్యాపారములందును పరిశ్రమలందును భారతీయులకు తగినంత ప్రాతినిధ్యము లేకుండటం. తమ వ్యాపారము జయింపకుండు సంవత్సరము వారికి విశేషము గల గలదు. (2) భారతీయులు తాము వెట్టి వ వెట్టి బడికి తగినంత లాభములు రావలయునని ఎదురుచూచు చుండురు. ఆందోళనకిని ఉపచరింపగల పరిశ్రమల సందర్శనమున ప్రభుత్వము వారు సహాయము చేయుచు ప్రజలకు విజయోత్సాహము గూర్చు చుండవలెను. (3) హిందూదేశమునందు వ్యాపారముల తీవ్రపరింపగల సిద్ధి సంస్థాపనలు లేవు. పారిశ్రామికాధి సంస్థాపనలందు భాగములను గొనుటకు సొమ్ము నప్పనిచ్చు సంఘములు లేవు. హిందూదేశములో చూటికి 90 వందల విద్యాగంఢములు లేనివారుగ నుండగ, వారు పారిశ్రామికాభివృద్ధి కొఱకెట్లు పాటుపడ గలుగుదురు.

అనంతరము పాండ్యగారు ప్రజలకిందటికిని ప్రాథమిక మాధ్యమిక విద్యలను నువనమునుగూర్చి వివరించి పాఠశాలలందు వ్యాపారవిషయములను బోధించువారు లేరనుచు వలయుననియు పారిశ్రామికముల కార్యవేత్తలు మున్నగువారి జీవితములనుగూర్చి గ్రంథములను పాఠశాలలలో జదివింపవలయుననియు చెప్పిరి. పిమ్మట వారు సిద్ధిసంస్థాపనలనుగూర్చి వివరించి వానివలన వ్యాపారపరిశ్రమలకు గలుగు సాకార్యములను వివరించి, అంతయున వ్యాపార సాంకేతిక విద్యలను గూర్చి వివరించి విరమించిరి.

అనంతరము పారిశ్రామిక పంచాయతీసభ్యులు పాండ్యగారిని క్రాసుపరీక్ష చేసిరి. పండిత మాళవీకు గారు ప్రశ్న చేయగా యూరపీయును డైరెక్టరులను భారతీయు డైరెక్టరులను గలసియున్న యెడల భారతీయులు పారిశ్రామిక వస్తు సంబంధముగూర్చి యూరపీయులకు తెలియ జేయుదురనియు, యూరపీయులు భారతీయులకు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన సాంకేతిక విషయములను బోధించుదు రనియు, ఇట్లనొనర్చి సాహాయ్యము జరుగుచుండుననియు, యూరపీయున వ్యాపారమునకు ప్రభుత్వమువారి సాహాయ్య మనవసర వనియు, భారతీయు పరిశ్రమలు జీజించినంత యూరపీయును పరిశ్రమలు జీజింపలే దనియు చెప్పిరి. అనంతరము మద్రాసు బ్యాంకి కార్యదర్శియగు సర్ బెర్నార్డు వంటురుగారిని పరిశీలించిరి. వారు ప్రావిడెంటు సాక్ష్యమున దీక్రింది విషయములు ముఖ్యములు: ఈ రాజధానియందు పరిశ్రమలకు సాహాయ్యము చేయగలిగినన్ని ధనవిధులు లేవని చెప్పటం తప్పదు. రాజధాని ముఖ్యనగరములందు భాజధాని బ్యాంకు కళాశాల గలవు. వ్యాపార విషయమున గాని పరిశ్రమలవిషయమున గాని సాహాయ్యముకొఱకు వచ్చు చోట్లాదులు సాధారణముగ ఈ కళాశాలందు ఉల్లోచింపబడక పోవుటలేదు. ఈ విషయమున రాజధాని బ్యాంకు తీసికొనదగినచర్య బ్యాంకులను గూర్చిన కారనమునందు గలదు. ఈ రాజధానియందు ఒక పెద్ద పరిశ్రమ కొఱకు మూలధనము దొరకుట దుష్కరము. ప్రజలవలన చందాలు సమకూడుట అసాధ్యము. పరిశ్రమను నెలకొల్పదలచు వాడే తనచేతిసొమ్మును మూలధనముక్రింద నుంచ సాహసించవలయును.

అట్లు మూలధనమును చేతిసొమ్మునుండి పెట్టలేనియెడల ఆపరిశ్రమ బ్రతుకబాలదు. అట్టియెడ ప్రభుత్వమువారు ఏదో యొకవిధమున సాహాయ్యము చేయవచ్చును. ప్రభుత్వము వారి సంగు సాహాయ్య మిట్టిదిగా నుండవలెనని యొకనిర్ణయముండ నక్కఱలేదు. కొన్ని పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు సాల కింతయని కొంతసొమ్ము నొసంగు చుండవచ్చును. కొన్ని పరిశ్రమలకు విరాళ మొసంగవచ్చును. పరిశ్రమలయందు పనిచేయువారి స్థితిసందర్భములను విచారింపి ఈసాహాయ్యమును నిర్ణయింపవలెను.

ఈ రాజధానియందు పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడి ప్రతి పరిశ్రమకును నిర్వహణ విధానమును నేర్పుకర్మాగారములను ప్రభుత్వమువారి నేర్పణప వలయును.

తేంకటగిరి సంస్థానములోని ఈతముక్కుల (మదనూరు) యందు రామలింగేశ్వరస్వామి కల్యాణోత్సవము శివరాత్రికి ముందు వెనకలను జరుగును. కల్యాణోత్సవమునకు శ్రీ రాజావారు రూ. 800 లు మంజూరు చేయుచున్నారు. కాని ఆసొమ్ము సరిగ్ భర్తవడుట లేదనియు, సరిగ్ భర్తవడునట్లు కట్టుదిట్టములను చేయవలసినదనియు దివానుగారిని యాత్రకు పోకడు కొరచున్నాడు.

వార్తావరణ సీత

1917 సం. ఫిబ్రవరి నెల 2-వ తేదీ సక్రవాము.

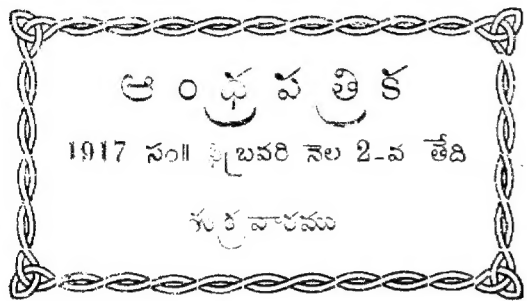
ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్ష పాతము.	
		అధికతమ ఉష్ణోగ్రత	అల్పతమ ఉష్ణోగ్రత
కడచిన 24 గంటలలో గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	కడచిన 24 గంటలలో గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత
గోపాలపురము	29.918 79.9 68.2	...	41.98 49.8
నాల్లేరు	29.934 74.1 65.6	0.18	39.75 35.96
కాకినాడ	29.964 70.9 66.7	0.13	50.09 38.08
బందరు	29.959 72.1 66.7	0.10	66.29 39.34
గుంటూరు	...	70.7 65.8	0.28 52.05 31.57
నెల్లూరు	29.963 82.7 67.1	0.18	34.41 34.70
మద్రాసు	29.941 84.9 74.4	...	46.81 48.98
కడలూరు	29.913 82.5 75.7	...	50.85 49.68
రాజపట్టణము	29.909 82.1 73.6	...	40.37 52.54
కొలంబూ	29.872 84.9 72.6	...	89.93 78.24
తిరువనంతపురము	29.911 83.0 72.0	0.35	61.69 61.02
కొచ్చికోట	29.883 87.7 74.5	...	118.88 111.04
కల్లికోట	29.882 88.6 73.4	...	115.50 116.27
మంగళూరు	29.890 81.7 71.6	...	122.41 126.96
బొంబాయి	29.860 83.6 72.0	0.04	86.09 71.8
మైసూరు	29.948 70.9 60.6	0.15	56.53 30.44
అనంతపురము	...	75.0 65.2	2.48 36.23 20.25
బళ్లారి	29.930 70.3 64.7	2.36	30.56 19.71
కర్నూలు	29.943 70.6 66.1	0.49	41.82 26.48
కడప	29.949 79.6 67.0	0.33	44.38 31.44
బెంగళూరు	29.955 73.3 61.1	0.48	53.85 34.87
కొడైకనాలు	22.743 56.3 49.3	1.64	60.90 57.77
ఉదకమండలము	22.986 59.6 51.0	0.61	51.39 54.70
కోయంబత్తూరు	29.958 74.2 66.5	0.69	28.86 21.31
చెల్లూరు	29.953 83.8 70.6	...	58.58 44.72
సేలము	29.920 82.0 70.8	...	46.19 39.73
తిరుచనాపల్లి	29.919 83.2 73.2	...	28.43 31.73
పురుకోట	29.928 84.5 72.9	...	36.68 32.60
మధుర	29.998 82.9 71.8	0.10	26.01 33.38
తిరునల్వేలి	0.03 18.98 25.25

భారముల్గి నది. మైసూరులో వాయుచలనము గూర్చు ఆగ్నేయ దిశములుగ నున్నది. వడి చాల తొమ్మిదిగా నున్నది. ఉష్ణ భేదముగూడ నసహజముగ నున్నది. ఉత్తరమున పక్షియుష్ణము తక్కినది. చెన్నపురితరము మైసూరులందు గాత్రయుష్ణము హెచ్చినది. తేన నుట్టు హెచ్చినది. వర్షము కలదు.

ఆర్. ఎల్. జోన్న, వార్తావరణ కార్యదర్శి

విషయానుక్రమణిక.

పాఠశాలలు	2
శాసనసభలు	3
ప్రధాన వ్యాసము	
పోలండు రాజ్యము	4
వాస్తవ-వ్యాఖ్యలు	5
విరోధానుకూలసంగ్రహము	
విదేశరక్షణవాస్తవము	6
దేశీయరక్షణవాస్తవము	7
వేంకటగిరి రాజాగారి పట్టాభిషేకము	8
అంగ్లేయుల తండ్రివాస్తవము	9-10, 11-12
తెలుగు పండితులు	13

పోలండు రాజ్యము.

“మహాత్మా-ర్యములు విశాల భావముతో వాచనీయములు. ఆ భావము సింహాయం గాని, జల్లెనునందు గాని, పెట్టోగ్రాడునందు గాని గ్రాహ్యము గా లేదు.” అను గంభీరవాక్యముతో ‘నేషను’ పత్రిక పోలండు రాజ్యమును గురించి వ్రాసిన ప్రధాన వ్యాసమును ముగించినది. లోకమునందు రాజ్యములకు ఉచ్చస్థితదశలు సహజముగ సంభవించుచుండును. రాజ్యముల కుచ్చస్థితదశలు గలుగుటకు గల కారణములను సమకాలికులు నిర్ణయింప నోరరు. కాలాంతరవాసులైన చరిత్రకారులు కార్యకారణసమన్వయమును జేసి పతనవిజృంభణకారణములను నిర్ణయింపగలిగినను సమకాలికులకు మూల్ర మిషని సాధ్యము గాదు. వర్తమానకాలమునందు బెల్జియము సర్వీయా రాజ్యములకు బట్టిన దుర్దశకు గారణములను వారు నిర్ణయింపగలరు? బలవంతులైన రాజ్యములకు పొరుగున నుండుటయే ఆ రాజ్యముల దుర్దశకు గారణంబని నమ్మవలసియున్నది. ఏకాలమున కే గాజ్యమున కేగతి సంప్రాప్తము గానున్నదో దేవున కెరుక. బెల్జియముదేశపు స్థితిని తలంచిన గుండెలు జల్లుచున్నను. దేశము పరరాజాక్రాంతమైనది. రాజకీయములను పరదేశవాసమును నైకొనినది. ప్రజలు కాజ్ఞానోపహతులైరి. నిర్బంధ ప్రవాసమునకు పాతైరి. భాలికాబాలకులు అన్నపానములను తీసుకొనిచుచున్నారు. పరిశ్రమలకు సహజమున నిలయమైన బెల్జియముదేశ మిప్పుడవ్వకీషములకు పాతైనది. ఈ దౌర్భాగ్యస్థితికి కారణములను భావించిత్రకారులు నిర్ణయింపజాలినను వర్తమానకాలపు చరిత్రకారులు నిర్ణయింపనోరరు. ప్రపంచచరిత్రమును విమర్శించినపు డిట్టి విచిత్రవిషయము లనేకములు. గోచరమగును. దేశచరిత్రలందు పోలండుదేశచరిత్రము విస్మయమును విషాదమును గలిగించుచున్నది.

మూడువందలయేండ్లకు పూర్వము పోలండు స్వతంత్రరాజ్యముగ నుండి యూరపు ఖండపు ప్రాంగణమునందు తురుష్క ప్రతాపప్రవాహమును నరిక్కింపటకు మహానగము వలె నిలిచి యుండెను. పోలులు 1683వ సంవత్సరమునందు రాజాగారిపట్టణ నాయకత్వము క్రిందను గనబరచిన సాహసరైత్యములు వారి ప్రతిభకు ప్రబల నిదర్శ

నములుగ నున్నవి. ఆసంగ్రహమునందు పోలులు యూరపు రాజ్యములను ముఖ్యముగ నాస్త్రియా రాజ్యమును తురుష్క ప్రతాపాగ్ని బాదించుండి రక్షించిరి. పోలులవలన నుపకృతిని బడసిన ఆస్త్రియా రాజ్యము పోలుల వినాశనమునకు దోడ్పడినది. ప్రజలు బలవంతులైనను పరాక్రమశాలులైనను ప్రతిభావంతులైనను సంయోగములేకను నంతఃకలహములకు పాతైనపుడు దేశము పరరాజులకు సుభేద్యమగు చున్నది. భరతఖండమునకువలె పోలండునకును నంతఃకలహములు పరరాజాక్రమణమునకు గారణంబులైనవి. రెండుకోట్ల ప్రజలును 1,49,130 మైళ్ల వైశాల్యమును గల పోలండురాజ్యము నామరూపములు లేకను నశించినది. ప్రబలరాజ్యములైన ఆస్త్రియా రుష్యా జర్మనీ దేశములకు నడుమ నుండుటవలన పోలండురాజ్యస్థితి దుర్భరమైనది. మూడుసార్లు రుష్యా జర్మనీ ఆస్త్రియా కలిసి పోలండు రాజ్యమును పంచుకొనినవి. గలిషియా మొదలగు ప్రదేశములు ఆస్త్రియా రాజ్యమునందు జేరినవి. తూర్పుప్రప్యా మొదలగు భాగములు జర్మనీయందు చేరినవి. వార్సా లిథోనియా భాగములు రుష్యా కాక్రమించినవి. ఆయా రాజ్యాధికారు లాయా ప్రాంతములోని పోలులను స్వజాతీయులను జేయుటకై సమస్త సాయములను బన్నిరి. పోలుల భాషను భావములను సాంప్రదాయాచారములను విద్యావిధానములను మార్చి స్వజాతీయులనుగ జేయుటకై జర్మనులు రుష్యులు ప్రయత్నించిరి. పోలుల యాశాబంధము విడనంతవరకు విజేతల కిది సాధ్యము గాదు. పోలులు పరాధీనులైనను స్వజాతీయాభిమానమును స్వభాషాభిమానమును మరచలేదు. సమయము గలిగినపుడు స్వయంవ్యక్తిత్వమును ప్రకటించుచుండిరి. నూటయేబడేండ్లకు పోలులు పడెడి కష్టములు వర్తమాన మహాసంగ్రహానంతరము గట్టెక్కు నను నాశ గలుగుచున్నది. ఈసమయమును స్వయంరక్షణమునకై వినియోగించెడి భారము పోలులపై గలదు. ఆ భారనిర్వహణ సామర్థ్యము మీదను వారి భావి భాగ్యస్థితి యాధారపడి యున్నది.

యుద్ధారంభమునందు రుష్యులు రాజ్యాధికారులు పోలండునందు యుద్ధాంతమునందు స్వరాజ్యస్థాపనమును ప్రకటించిరి. ఆ స్వరాజ్యస్థాపన మేరూపమును ధరించునదియును నే భాగమునకు చెల్లునదియును తెలిపియుండలేదు. రుష్యా స్వరాజ్య స్థాపనమును ప్రకటించుటకు గారణము స్వాతంత్ర్యముగాని పోలులయధ్ధరణముగాదు. ఈ వరదానమువలన పోలులను రుష్యాపక్షపాతులను జేయుట సాధ్యమని రుష్యా యూహించినది. కాని గత సంవత్సరమునందు జర్మనులు పోలండును జయించి జర్మను పరిపాలనమును స్థాపించిరి. ఒక సంవత్సరమునుండియును పోలండును జర్మనులు పరిపాలించుచున్నారు. జర్మను లాక్రమించుకొనిన పోలండుయొక్క భావిభాగ్యస్థితి వైవాధీనమునందున్నది. కాని జర్మనులకాదేశస్థితిని నిర్ణయించుటకు నాలుగుమార్గములుగలవు. మొదటిదిజర్మను సామ్రాజ్యాంతర్యాగముగ జేయుట. ఆయుపాయము నవలంబించుటవలన కాలక్రమమున పోలులు జర్మనుజాతిలో సంక్రమింపవలసి యుండును. ఇది జర్మను జాతీయాభిమానులకు పరమ సమ్మతము. లోకవ్యాప్తమైన సామ్రాజ్యాలోపణమున కిది యొక మెట్టు. రెండవది రుష్యాతోసంధినిజేసికొని తిరిగిపోలండును రుష్యాకు సమర్పించుట. ఈయుపాయమువలన పోలండు పోయినను ప్రత్యేకసంధివలనను నితర ప్రాంతములందు జర్మను రాజ్యమునకు లాభము గలుగగలదు. మూడవది గలిషియాను పోలండు

ను జేర్చి ఆస్త్రియా సామ్రాజ్యమునందు దొకస్వతంత్రభాగముగ నిర్మించుట. ఇది ఆస్త్రియానులకు లాభకరమైనను జర్మనుల విజృంభణమున కనుకూలము గాదు. నాల్గవది పోలండునకు (రుష్యా భాగమునకు) స్వరాజ్యదానమును జేయుట. ఈయుపాయమువలన పోలులభావిదేశ యెటు లున్నను ప్రస్తుతము జర్మనులకు 5,00,000 యోధులు లభించగలరు. జర్మనులు విజయానంతరము పోలండునందు విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించిరి. స్వదేశభాషను పునరుద్ధారణమును జేసిరి. గ్రామపాఠశాలలు స్వజాతీయాభ్యుదయమున కనుకూలముగ నుండునట్లు నిర్ణయించిరి. ఈయుదారమార్గము నవలంబించుటకు గారణము స్వాతంత్ర్యభావముగాని పోలుల హితముగాదు. పోలులను యోధులనుగ జేర్చుటయును రుష్యులకు వ్యతిరేకులనుగ జేయుటయును జర్మనుల మతము గాని పోలుల పురోవృద్ధి జర్మనుల మతము గాదు. పోలండు రాజ్యము స్థాపితమైనను జర్మనీయందలి పోలులును ఆస్త్రియాయందలి పోలులును ప్రత్యేక స్థితిని గలిగియుండుట సంభవించును. ఈ రాజ్యమైనను జర్మను సామ్రాజ్యముపై నాధారపడి యుండును. కాని ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును గలిగి యుండదు. ఈ రాజ్యస్థితివలన పోలులకు సంతృప్తి గలుగదు. జర్మనులకు హృదయశల్య మేర్పడును. మిత్రమండలికి విజయముగలిగి రుష్యావ్యాధానము సఫలమైనచో తిరిగి మహాత్తరమైన పోలండు రాజ్య మేర్పడుట కవకాశములు గలుగును. నూటనలువదేండ్లనుండియును కష్టముల ననుభవించుచున్న పోలులకు విమోచనకాల మాసన్నమైన దేమో యెవరు నిర్ణయింప గలరు. మహాసంగ్రహఫలముగ పోలండునకు స్వరాజ్యము సంప్రాప్తమైన పోలు లదృష్టవంతు లని యెంచవలయును.

వేంకటగిరి రాజాగారి పట్టాభిషేకము.

వేంకటగిరి సంస్థానాధీశులు శ్రీ రాజా గోవిందకృష్ణ యాచేంద్ర బహద్దరుగారి పట్టాభిషేకమహోత్సవము జయప్రదముగ నిన్నప్రాద్ధున నిర్ణయించిన సుముహూర్తమున జరిగినది. పట్టాభిషేక మహోత్సవమునకు సంబంధించిన కర్మకాండ యంతయును వేంకటాచలము వద్దంప బడినది. పట్టాభిషేకము విధ్యుక్తముగ జరిగిన పిమ్మటను రాజాగారి యనుమతిని దీవానుగారు రావుబహద్దరు బాలాజిరావు నాయుడుగారు ప్రజలకు రాజాగారి సందేశమును జదివి వినిపించిరి. వేంకటగిరి పురాతనపట్టణమైనను అందు నాలుగు రాజమార్గములు తప్ప తక్కినమార్గములు పరిశుభ్రముగను విశాలముగను నుండవు. ఈలోటును తొలగించుటకై శ్రీ రాజాగారు వేంకటగిరిపట్టణమును నూతన పద్ధతిని పునర్నిర్మాణము చేయునటులు ప్రకటించిరి. విశాలమైన మైదానమునందుగల వేంకటగిరి పట్టణమును నూతనముగ నిర్మించుట సులభము. మైసూరు సంస్థానాధీశులు పూనికవలన బెంగుళూరును వృద్ధిని జేసినటులు జహిందారు లందరును వారి ముఖ్యపట్టణములను వృద్ధిచేయుటకై పాటుపడుట యుక్తము. వేంకటగిరిరాజాగారిపనినిజేయుబూనుకొనినందులకు పౌరులకృతజ్ఞతకు పాత్రులు. రాజాగారు నెల్లూరునందు గల వేంకటగిరి రాజాగారి ఉన్నతపాఠశాలను రెండవతరగతి కళాశాలనుగ జేయుటకు వాగ్దానమును జేసి విద్యాభిమానుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి. వేంకటగిరిపట్టణమునందు శ్రీ రాజాగారి పేరను కర్మ విద్యాలయమును స్థాపించునటులు రాజాగారు ప్రకటించిరి. స్త్రీలకు వైద్యసాహాయ్యలాభమును గలుగ జేయుటకై

వేంకటగిరిపట్టణమునం దొక ఘోషానుపట్రి పూర్వమును. దానికి శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువు 26 వ తేదీని శంకుస్థాపనమును జేయగలడు. రూ. 16,000 మొత్తమునకు బీదరయతుల సిస్టరులను బాకీలను మాఫీచేయుటకు రాజగారి రాజ్య నొసంగిరి. కాని 12 లక్షల సిస్టరులయ్యెడి సంతానమునందు రూ. 10,000 ల సిస్టరు మాఫీచేయుట యతిస్వల్ప మని గ్రాహ్య మగుచున్నది. రయతుల సుఖసితీయే రాజగారి యాదాయవృద్ధికిని దేశ జేమమునకును సాధనము. రాజగారు రయతుల సుఖసితీ కనసరమైన ఏర్పాటులను చేసి రాజ్య ధర్మమును నిర్వహించి వారి కృతజ్ఞతకు సాత్రులగుదురని నమ్ముచున్నాము. రయతుల నానాించిన దుర్భరదారిద్ర్యము అజ్ఞానము వారి దుస్థితికి గారణమైయున్నది. రాజగారు వారి దేశమునంగు విద్యను వ్యాపింపజేయుటకును ప్రజల ప్రతిపత్తిని వృద్ధిచేయుటకును సంస్థానాదాయమును వినియోగించి దేశభుగ్ధయమునకు దోడ్పడుదురని నమ్ముచున్నాము. శ్రీరాజగారు వారి ప్రకటనమునందు వారి రాజ్యకాలము ప్రజాసేవకును భూస్వాముల స్వత్వాసంరక్షణమునకును దేశారాధనమునకును వినియోగింపబడునని తెలిపి భారతీయుల కృతజ్ఞతకు సాత్రులైరి. సర్వేశ్వరుడు శ్రీరాజగారికి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యముల నొసంగి వారి సంకల్పసిద్ధికి తోడ్పడు గాత్రయని కోరుచున్నాము. జమిందారులు సంస్థానాధీశులు తమ ప్రజాజేమమునకు వలె అభలభారతీయ ప్రజాజేమమునకై సయితము పాటుపడి మాతృభూమిని సేవించవలసి యుందురు. ఈ సంకల్పములను శ్రీరాజగారు ప్రకటించి వారి విశాలభావమును దేశభిమానమును లోకమునకు వ్యక్తము చేసిరి.

సరోజినీదేవి బంధక వ్రాతము.

బంధక వ్రాతమును గూర్చి సరోజినీదేవి గారు అట్లా బాడునందు లీడరు పత్రికా కార్యాలయమున జరిగిన సార్వజనిక సభయందు దొంగిన గంభీర పన్యాసము నందలి ప్రత్యక్షరమును ప్రణవమును ధిక్కరింపగలిగిన మాహాత్మ్యమును గలిగియున్న దనుట యతిశయోక్తి కాబోలుదు. "నేటిరాత్రి మీ రింతకు ముందు మీ ని న యు పన్యాసములు మీ హృదయ రక్తమును ప్రసరింపజేయు గలిగియుండును. మీ హృదయమున దవాగ్నిని ప్రజ్వలించుచేసి యుండును. అదవాగ్నియే బంధక వ్రాత క బంధమునకు చిత్రాగ్ని యగుగాక. నేనబలము. నేనశ్రుధారలను విడువగలను గాని మాటలాడఁచాలను. మీ రందరును మీతోబుట్టలకును తల్లులకును తలస్థించిన అమానుషమునకు వందురుండగలరు. కాని నేను భారత మహిళా మండలికి చేరినదాన నగుటచే నారిలోకమునకు గలిగిన ఈయమానుషము నభేద ప్రతిపత్తిచే నాకు గలిగినట్లుగానే భావించుచున్నాను. తన సాత్వికత్యమును భక్త ప్రసన్నించివును ఆత్మగౌరవమునకు కలిగిన భంగమును సహింపక తన్ను లోగొనడాత్రి మాతమ ప్రార్థించిన పరమసాధ్య యగు సీతా మహాదేవి ఏ దేశమందలి మహిళా మణులకు శోభావణకర్తృమై తననడవో అట్టి భారతాంగవలకరకు-పురుషుల కొరకుగాను. నోరెత్తి మాటాడుట కెంతయో వ్యయ ప్రమాసలకు పాత్ర కడుదూరము ప్రయాణ మొనరించి నేనిటకు వచ్చితిని. అమానుషమునకు లోను గావలసి వచ్చునని మాతాశనునకు తన్ను ర్పించుకొని మానరక్షణ మొనరించు కొనిన చిత్తూరు రాజకుటుంబమునందలి పద్మినీదేవి ఏ దేశము నారిలోకమును ధన్య మొనరించెనో అట్టి పదంతుల పక్షమున నేను వచ్చితి పలుకదలంచితిని. సతీత్వమును సాగ్ధిక మొనరించి గత ప్రాణులైన పతి వెంట పరతపతి సదనద్వారము వరకునుబోయి అత్యంత గాఢానురాగ భరిత పాత్రిత్య సహాధరముగ పతిపాణములను మరల బడయగలిగిన సావిత్రి సతీవంధి సతీమణుల సతీత్వ సంరక్షణ కొరకు నేనిచట నుడువగడగితిని. ఏ సతీతిలకమును తలకించిన విదేశముల భారతాంగనల దుస్థితియంతయు మనకు గోచరించునో ఏ తపంగి శుష్కాంగమున నగ్న భారతాంగనల దుర్భరవ్యధము ద్రిభవించినదో అట్టి గాంధీసతీతిలకము పక్షమున నేనిచట మాటలాడ దలంచితిని" అని

సరోజినీదేవి ప్రాచీన నవీన భారత పురంధ్రములు చరిత్రల నుడవారింపుచు సంతృప్తి చిత్తయై నుడవునుండ ప్రజ్వలిత హాలాహల దండభ్యామాన మనస్సుము గాకుండ నేభారతీయ వ్యక్తియండగలను. సాక్షా దుపంధతీసతీతిలకమును కలంపునకు దెచ్చు మాతృగమానయగు గాంధీసతీనామము స్మరింపబడినంతన ఆధాంగి యను పదము సాగ్ధికమగునట్లు సీయంతిసీతిలక నిజభర్తతో సమముగ పాలింపంచుకొని యనుభవించిన బహుంబులు మా మంతంబులై మనకనుల కెటుల గోచరింపకుండగలవు. "నేను నుడువ గోరెదనుగాని నాహృదయ సీమ సంతను పుష్కలముగ నావరించియుండిన భావోద్రేకము నోట మాటరాసీయకుండ నరికట్టుచున్నది. అమానుషమునకు లోనగుటకంటె మరణమే యుత్తమ శరణ్యమని మహాదోశము నొందు పోదరీయణుల దుఃఖాన్ని నేను నామాన సమును దహించుచున్నది. స్వచ్ఛ భారత మహిళా సతీత్వ యశస్వందికకు తరుగని చుచ్చును ఖటింపజేసిన మహారాక్షసి యగు బంధక వ్రాత విధానము నాతోడి చేడియల తోపాటు నాకును తీరని తలవంపును ఖటించుచున్నది. అన్నావులై మన సోదరు లగ్నదేశముల గానినెందుటకు కా రణ భూతులెవరు? ప్రాణసంక్షేపాశ్శము పరుల పంచల పాటు గుచున్న సోదరుల కాధారమును చూపునంతపాటి దేశభక్తి గూడ నేటి కీ భారత దేశమున కింకనదా? మనము బాధ్యులముగాన మనమే నేడి అమానుషమును భరింపలేము. మనము గాఢనిద్ర స్థునిగియుంటిమి. మనము మిథ్యాధికారప్రాప్తిని గూర్చి కలలను గాంచుచుంటిమి. ప్రస్తుతమున తలమును కలగదాపురించిన అమానుషమును పరిగణింపక భావింపరాలవా చి ధా న ము ను గూర్చి మనము చేది కల నధిరోహించి వాదప్రతివాదముల నొనర్చు చుంటిమి. కాన మన మెట్టికిని గూడ సంపూర్ణముగ తొలచి పుచ్చుకాల నంతటి మేటిమామమమన మునుగలవని వచ్చినది." ఇవి ఖండతోత్పలగాని యథార్థ మున కిసుమంతియేని దూరము గాని వాక్యములు. ఇట్లు నిర్భయముగ ప్రబోధింప గల వారిది వరకు తేకుండుట చేతనే దేశ స్థితి ఇట్టి గతికి వచ్చినది. విద్యాధిక ల గు నారీ మణు లిట్లు దేవి గారి వలె ధీరవాక్యముల ప్రబోధించి దేశము నుద్ధరింతురు గాత్ర. "ఎవరో కొంద రొసంగు నుపన్యాసములను వినుటవలెకొలదిగ మీ రెవరు సమావేశమగుట మాత్రమే మీ సమగ్ర దేశ భక్తి కాదేని అయ్యది తల్లిదండ్రునాగ్రహణమున కలిగిన తాత్కాలికోద్రేకమాత్రమే కాదేని మిమ్ము నందర లోగొనిన ఈ ప్రజల అమానుషమును పూర్తిగ తుడిచివేయుటకు బాధ్యులగు నారీమణు లందరి పక్షమున-నే దీనిభయండున్న మహిళామణులందరి పక్షమునను-పంజాబు మొదలుపలబారువరకును గల నారీమణు లందరిపక్షమునను నేను నేను మిమ్మును-కోరుటలేదు- చేయలేదను నేనమును మీవై నాగోపించుచున్నాను. మనము నిగ్గువింపవలసివది ప్రత్యయ పరచితిని. నాక జనసంకులముగనున్నది. ప్రచండమాయతము లపారముగ వీచుచున్నది. ఈకాక ఈసంక్షోభమునకు నిలువగలుగునో లేదో తెలియదు. కాని గాఢాంధకారబంధురమగు నిశీధమున-తరంగములుపురమునందుచున్నతరి-నాకలోనాకులత పాచ్చినపుడు-మనచెంత మామిలెని 'దేశ-తొల్లి ఖుసురూఖానుడు వచ్చించిన చందమున-మన నాకకు మామిలె లేకున్న నేమి-మనకు మామి మియే వలదని యాతనితో తెలుపుము- శరణాగతరక్షకు డగు జగన్నాథుడే మనచెంత నుండ మానమూత్రుడగు మామిలెతో మనకేమి పని అని నేను మన మేల కలిపరాదు" నో దరీతిలకమా! నమస్సుతులు - హృదయపూర్వక నమస్సుతులు. నేలకొలది పురుష పుంగవులు గంటల కొలదిగ నొసంగిన యుపన్యాసకతములు నీ ప్రబోధనచనంబు లొనర్చగల మహాపకారమున సహస్రాంశమైనను చేయజాలవు.

సామ్రాజ్య సంపదలు

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యైశ్వర్య సంపదల నెట్లు వృద్ధిలోనికి తీసికొని రావచ్చునో విచారించుటకయి ఒక చిన్న కవిమను ఏర్పాటు చేయబడియున్నది. కవిమనులలో ఒక్కడగు సర్ ప్రార్ జెమ్సుగారు యుద్ధానంతరము గ్రేటుబ్రిటను తీర్చవలసిన అపఖం ప్రస్తుతము విధించుచున్న పన్నులు చాల వని బైటరు ప్రతినీధితో జెప్పిరి. అందుకని సామ్రాజ్య ష్వర్యమును వృద్ధిపఱచి ఆ వృద్ధి వల న పొందు లాభమును ప్రభుత్వమువారే స్వీకరింప వలయుననిరి. తే.త్రాబ్లి వృద్ధి చేపలవలెకను, కొబ్బరినూనె పరిశ్రమ మొదలగు వానిని ప్రభుత్వమువారే తమ చేతిలో నుంచుకొన వలయునని నూచించిరి. ఇట్టిపరిశ్రమలను ఇంతకుపూర్వము స్థాపించిన ప్రజలు దొరతనమువారికి సహాయము జేయుచు భాగస్వాములు గ నుండ వచ్చునట. సామ్రాజ్యలాభము కొరకయి, సామ్రాజ్యపు ప్రజల వలన సామ్రాజ్యమును, వృద్ధి

వృద్ధిలోనికి తీసికొని రావలయుననుటయే కవిమనుల ముఖ్య సంకల్పము. అధినివేశముల ఆదాయమును, జనసంఖ్యను, రాజకీయ బలమును వృద్ధిచేయ వలయునట. కాని ఎప్పటియట్లే ఇండోయాను గురించి ఒక్క ముక్కయిన ఈ ప్రసంగములోలేదు. అపకృష్టదాగ్ధములను ఇప్పటియట్లే హిందూదేశము ఎల్లప్పుటికిని సంపదలయినని జెప్పుచు గా రప్పడే మనస్సులో నిశ్చయము చేసికొనిరి కాబోలును! బ్రిటిషు అధినివేశములకన్నే నియ్యైశ్వర్య సంపదలకలవు. కాని అయిదవవన మనదగిన ప్రజలులేరు. అట్లేలియా హిందూదేశమునకు మాకు రెట్లు పయిగనున్నది. మనదేశములో ప్రజలు 80 కోట్లు. అట్లేలియాలోనో అరకోటికన్న అధికముగ లేరు! ఈ యన్ని అధినివేశముల ప్రజలు కలిపినను, ఆంధ్రదేశమందున్నంత మంది లేదు. అ న గా రెండు కోట్లు తక్కువ. సామ్రాజ్యము వృద్ధిలోనికి గానలయుననిన, కావలసినంతజనము లేనిచోట్లకు శున్న ప్రజలనుల నుండి వెళ్లి ఆ భాగమును తమ పరిశ్రమముచేత వృద్ధి చేయవలసియున్నాను. ఈ కానడ, అట్లేలియా, దక్షిణాఫ్రికా అధినివేశములకు మనల నాంసియరు. వారికా తగినంత ప్రజాబలములేదు. ఏహోయో, ఏ బెర్మాలి యునో, ఏ యూనునో, ఏ ఆస్ట్రేలియానో తల్ల మొగున్న యెడల ఆదేశముల లో ని రా తే ప ము గ కో పు క ముండబోకచ్చును. మన కాయదృష్టము, సామ్రాజ్యముగొని వారముయి, దాని కష్టనుఖముల ననుభవించుచున్నను, ఇంకవ ఆకును పట్టలేదు. సామ్రాజ్యసంపదల యభివృద్ధియనిన నుండుగ ప్రజాభావము తీరవలయును. శీఘ్రముగ సామ్రాజ్యసంపదలు వృద్ధిపొందవలయుననిన గిరిమెంటు కూలీలవలె గాక, స్వేచ్ఛ ప్రజలవలె భారతీయులు అధినివేశములలో సరిసమానపు హక్కులతో కాపురమున్నప్పడే జెప్పుచు గారి సంకల్పము లిడేగలవు.

మదరాసు బ్యాంకు.

మదరాసు బ్యాంకు కర్తవ్యులగు సర్ బగ్నాథ హంటుగారు (ఈయన విశ్వవిద్యాలయములో సుప్రసిద్ధులగు మార్కు హంటుగారి సోదరులు) వారి గ్రామిక సేవారి యెదుట నిచ్చిన సాక్ష్యమును సమర్థించుచు 'మదరాసు మెయిలు పత్రిక' దేశీ భమును కలిగించిన స్వదేశబ్యాంకుల చారిత్రము లోనికి దిగి భారతీయుల కీ వ్యాపారము చేయుటచే గాదని తెల్పుటయే గాక, విద్యాసాగర పాండ్యగారిమీద ఒకటి రెండు బాణములను వేసినది. పాండ్యగారు బ్యాంకుల నిర్వహణమునందు సుప్రసిద్ధిని గడించినవారు. ఇండియా బ్యాంకు ను మంచిసామర్థ్యముతో నడపుచున్నాను. అట్టి ప్రవృత్తిలకు ఘడు మదరాసు బ్యాంకిమీద మోపిన 'సేమిలార్' బాణా బాసంగవలయును గాని ఆసంబధ్యయిన ప్రాశస్త్య పురాణములను వెకలింపుటవలన లాభమేమి? సగముకంటె పనిభాగము సామ్యు మదరాసు బ్యాంకిలోనికి భారతీయులది. ఉపామ్యును వ్యాపారార్థమయి అప్పటియప్పువారుయూకోపియములు వారు సాధారణముగ నెల్లవ్యాపారులకు సులభముగాను, ప్రాండవ వ్యాపారుల కతి కష్టముమీదను నప్పియ్యచున్నారు. ఈసంగతిని అబద్ధమని ఎవరును రుజువుచేయలేదు. అయితే భారతీయ లాకరికర్తని ఈ బ్యాంకియొక్క డైరెక్టులగు సులభతల యు నని పాండ్యగారు ఆ నేక సంవత్సరములనుండి మహిమనుచున్నారు. వీరివాదము సహేతుకము కాదని ఎవరును అనబాలరు. ఈ సంగతిల ను మెయిలు పత్రిక ఎత్తు కొన కుండుట చిత్రిము. నో క ము లో ప్రాండవ బ్యాంకులు మట్టుకే దిబాలాలు కట్టుకంటె కావు. లెనకండ యెదుట ఆరీ బ్యాంక్ కంపెనీ ని లాంఛనము ఈరాజధానిని సంతోభ సాగరమున ముంచిన గంగి మెయిలుకు తెలియదా? ఇట్టి బ్యాంకులు ప్రాండవముగ వారి పని దీనప్రభు ఇంగ్లాండులో ఎన్ని మోసములు, ఎన్ని మిథ్యాగములు, ఎన్ని కోంపలు కూలీతో 'మెయిలుకు' తెలియచ్చెన్నో వో తీరికమీద రెలిపెదము. ఆచారిత్రమును ప్రాండుకు కోజున స్థలములేదు.

చెన్ను పురి విశ్వవిద్యాలయమే విద్యాధిభువ కష్టించుట యందులోకములో ప్రథమస్థానముకలకరిం. మున్నెకలకత్తా స్థితిగూడ ఆంగ్లకత వచ్చుచుండుట కోదనీయము గతవత్సరము కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు బి. ఏ. పరీక్షలో చెప్పిపోయిన విద్యార్థులు 1469 మందిలో 988 ఒక్క ఇంగ్లీషుభాషలో దిష్టిని. అచ్చుగ మెట్రిక్యులేషనుపరీక్ష పరి అగ్గర్లు గుగ నున్నది. ఈపరీక్షలో 5818 మంది తిప్పిరి. అందు 5072 మంది ఇంగ్లీషులో. ఇంగ్లీషు భాషాపరీక్ష లింతకంతముగ నున్నప్పడు తెగ పాఠసపుచున్నారని కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములో కొంతమంది దొరలు గోల వెట్టుచున్నారు. ఇంగ్లీషుమేక పుత్రిక ఈ పరీక్షలు విశేష కఠినముగ నుండతేని మాత్రగ్య దుఃఖించియున్నది. ఈయంతెలను మా సందర్శించుచు వచ్చెడు కాబోలును. పరీక్షాఫలితము లింతకోచనీయముగ నుండగ కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము బెంగాలీబాబుల సామ్యుని స్టేట్సుకు మొదలగు పుత్రిక లెందుకు నానానానానో? శ్రీమెమ్ము ఫోర్డు ప్రభువుగారు నెలదిచ్చియున్న మాత్రము తరగతుల వరదను దేశభావలలో జదుపు చెప్పించునగాని ఈవరద తొలగనేరదు.

ఐరోపా మహా సంక్రమము

జర్మనుల దుస్థితి.

వైద్యశాలా నౌకలు - జర్మనుల హెచ్చరిక.

0000000000000000000000

మహా దారుణసంగ్రామ ప్రారంభము.

జర్మనుల ఆధినివేశములను మరల వారి కియ్యమనుట.

(0)

(రైటులు ఏజన్సీ.)

ఇంగ్లండు

లారెంటికు నౌక

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— నౌకశిఖిల నందరిని పడవలలో పెట్టిందిగాని మిక్కుటమగు చరికి నిజమనేది వారు దరికిన లేక పోయింది బ్రిటిషు నౌకాదళమువారు ప్రకటించిరి.

ఇటీవలి వార్త.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— కాకలూనినాలో చాలమంది మిక్కుటమగు చరికి నలననే చనిపోయిరి. నౌక మునిగిన తరువాత కొన్నింటిని వచ్చిన రెండు పడవలలో నౌకదానియం దున్న 17 గురును చరికి కొరకువారి ప్రాణముల బాసిరి. రెండవదానిలోనున్న 20 గురిలో 5 గురు మాత్రమే కొర ప్రాణములతో నుండిరి శవపరీక్ష జరిపినపుడు కష్టమైన ఆర్థు నార్థుగాను నడిచిరి.

ముంచబడిన నౌకలు.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— కేంబ్రియను రేంజి (రైటు) పోలోడోరు (పోర్చుగలు) ఆగ్నో-హల్బుకోర్గ్ (నార్వే) నౌకలు ఒక బ్రిటిషు ట్రాలరును ఒక డెన్మార్కు మాస్కరును ముంచబడినది. జనవరి 17 వ తేదీకి ముందే కేంబ్రియను రేంజి నౌక నౌక జర్మను నౌకల నౌక ముంచినది.

చక్రవర్తిగా రిభివందించుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— బార్న్ టెప్టిసెంటులకు శిఖిలను వ్రాసిన సందర్భమున “టెప్టిసెంటులు సేనలుచేసిన పేరకు సేన సందర్భమున వారికి మహాపూర్వకముగ వందనముల సమర్పించు ననకాశమును పొందగలిగినందుల కనుదానందము నొందుచున్నాడ”నని బార్న్ చక్రవర్తిగారు వ్రాసిరి.

బ్రిటనుదేశమున బియ్యము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— గోధుమల నందించు సంఘము వారు బియ్యమును గూర్చిగాడ పరిశీలించెదరు. ఫరలనువిధానం చేసెదరు.

జర్మను లధినివేశములను మిత్రుగూడలి వదలకుండుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— వైట్లమినిస్టరు భవనమున జరిగిన యుద్ధయుద్ధానుభవము వార్తల లాంగు గారిటులనడిచిరి: ఆధినివేశములు సామ్రాజ్యమున కలంకాక ప్రాయములు. అట్టివానికి ప్రతినిధిగ బాధ్యతతో నేను జర్మను ఆధినివేశములను గోనుచుకొనుటకు పడిన మితిలేనిక్రమయంతయు నున్న ఆగుటకు కాదని నేను నుడువుచున్నాను. ఆరాజ్యములు మరల జర్మనుల హాలగునని ఎవ్వరును తలపగూడదు. ఆధినివేశముల గానీ ఆనాడికేళ్లు లీకుహా సంగ్రామమున నత్యధికముగ పోషించి రని ఆధినివేశముల మంత్రులు నేను స్పష్టముగ తెలుపగలను.

హిందూ నౌక

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— గతనెల 23 వ తేదీని యందు నడిక తగిన కృత్రిగా పూర్తిగా పోలి పోయినది. దానిని నడిక చేసితిమని ఆధికారులు ప్రకటించిరి.

జర్మనుల మహా దారుణము

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— తూర్పు గాలి హెచ్చుగా పిలుచున్న తిని జర్మనులు “అట్టి” నౌకకు టార్పిడోతో కొట్టి ముంచిరి. 16 గురు మాను దినములు సముద్రముననుండి పోయిరి కాపాడగలిగిరి. 7 గురు చనిపోయిరి.

యుద్ధయుద్ధము

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— యుద్ధయుద్ధమునకు 300 కోట్ల పాము సమకూరవలెనని హాయిసు ఫీమరుగారు నడిచిరి.

జర్మనుల ప్రబల దుస్థితి

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— జర్మను నౌకానిశాధము ఇంచు మించుగ పూర్తియైనది. విదేశముల ఎగుమతులను పూర్తిగా దిగుమతులను క్రియాశూన్యముగను మనము అడచి వేసితిమి. శత్రుదేశముల స్థితి ఎటు లన్నదో నిశ్చయముగ గ్రహింపవలసి గాదు గాని ఆహారపదార్థముల కొరకు కలతలు- గండరగోళములు, రబ్బరు, రాగి, కజువు- కలిగిన వనుటకు నిదర్శన పూర్వకములగు వార్త లిటీసెల్ హెచ్చుగా నానాముఖములనుండి వివరమవుచున్నది. మాది ఉన్న సరకు లేనేలేదని ఖండితముగ నుడువవచ్చును. వారు కాగితములతో బట్టలను కాలికోళ్లను చేసికొనుచున్నారని. కాని నౌకానిశాధకమే విజయ ప్రదము గాజాలను. రణరంగమున ఘోరమగు పోరు నలుప వలెనని నాటింగుహామనందు రాబట్ట సెసిలు ప్రభువుగారు నడిచిరి.

అస్పెక్టుగారి ప్రసంగము

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— నేను తేడీ బాంకునందు అస్పెక్టుగా రిటుల నడిచిరి. మిత్రమండలికి విజయము కలుగుట నిశ్చయము. విజయ మెవ్వరికిని లేని పర్యవసాన మెన్నటి కిని కలుగదు. ఎల్లవారును సర్వస్వమును యుద్ధనిధి కొనుగ వలెను. కార్మికులను లెస్సగా సమకూర్చవలెను. జర్మనుల మాతనడాకాస్య ప్రకటనము చేయము. స్థితిభియంకరమైనదే గాని క్రొత్త ఏర్పాటులను చేయుట, నౌకాదళసహాయము, వర్తక నౌకలలో ఫిరంగుల వదుర్చుట, క్రొత్త నౌకలను నిర్మించుట, మున్నగు ప్రయత్నములవలన మనము విజయమును బడయవలసి యున్నది.

మరణము

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— 1889లో సామువద్ద “కాలి మోతు” యుద్ధనౌకను కాపాడినదిగను అడ్మిరలు నేనుగారు మృతి నొందిరి.

ప్రాచు

సేనలకు బాగీలు.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— ఒకవ రము కోశాల వశకును ప్రాచులోని సేనలకు బాగీలు సంపాదవచ్చు.

క్రొత్త సైనిక సేవాశాసనము.

పారిసు, ఫిబ్రవరి 1:— ఇదివరకు ఆర్మీలనియు ఇతర పనులకు కావలసివచ్చినయు వదలబడినవారిని మరల సేనలో చేర్చుకొనుటకు కుపపాదింపబడిన శాసనమునకు 78 సవరణ లుప పాదింపబడినది. వ్యతిరేకభావము ప్రబలముగ నున్నది; గాన దీనిచర్చ కొన్ని దినములవరకును జరుగునట్లున్నది.

ఈశాసనమువలన గాయములు తగిన వారిలో నుప కాంటిని బడచినవారు మరల సేనలో చేరగలుగుట కవకాశము కలదు. ఇటులే మిత్రమండలి వారందరను తృప్తము చేసే సాధికముగ సునింపవలె నని మనము హెచ్చరించుట ఆనవ సరము అని జనరలు లియుటి గా రిచిరి.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— బ్యూకోరు- వెస్టువర్టు-సీరిల్ సమీపమున మేము శత్రువుల పారదోలితిమి.

పరాసువారి ప్రకటనము

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— రెయిన్సుకు తూర్పునకు మ్యాజుకు కుడితెట్టునకు మరల వెక్కు స్థానములందును ఫిరంగులు కాల్చబడెను.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— కర్చీ వెయినను - నెస్టిల్లో పరాసు విమానములు స్టేషనులు చూపు గు వాని వైని బాంబులను వదలెను. సోముకది సమీపమున మెస్సీలు - వెయింటు నికైజీ- హెల్లే కంటోనుమెంటుల వైని ఒక ఫిరంగినిమానము 50 గుండ్లను వదలెను.

గుమ్మా

రమ్మవారి పురోగమనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— వెలిఫుట్టుకు దిగువను శత్రుముగ తలపడి రమ్మవారు ముందుకు మానేసను చీర్చి రాగలిగి రని జర్మను ఆధికారులు ప్రకటించిరి.

రమ్మవారి మిత్రుల సభ.

మిల్నరు, రెవల్యూషన్, హెన్రీల్లను గావున పరాసు, ఇటలీ ప్రతినిధులును వెట్ట్రాగ్ నుకు వచ్చిరి.

రమ్మవారి ప్రకటనము

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— మను హెచ్చుగ నున్న శత్రువులు విషవాయువును వదలినను మేము కార్మి సేను మోరోస్టునందుండి శత్రువులను తరిమి మరల కందకములలో ప్రవేశించితిమి. జకోబెర్గ్ తూర్పున మెట్టలపై ఆనవారము నాడు శత్రువులు ముమ్మారు తలపడ. మేము నిలువరించితిమి. మంగళవారమునాడు 1000 మందిని పట్టుకొంటిమి. ఆనెట్లో యొద్ద మా యుద్ధనౌకలు 5 పడవలను పట్టుకొనెను.

బాల్కను

గ్రీసుస్థితి.

లండను, జనవరి 31:— వెరిజలకు పక్షమువారిని బహిష్కరింప వలెనని పుత్రిక లుదేకకరములగు వ్రాతలు వ్రాసినను చెననుండి వదలబడిన బాటీయవారుల పట్ల ప్రజల తిట్టి ఆ గౌరవమును చూపలేదు. రాజకీయంగానైన మంతయును ప్రస్తుతము అంతరించినది. యుద్ధము ముగియువరకును గ్రీసు రాష్ట్రమును మిత్రమండలి వారు యథాస్థితియందే యుంచెదరు. విజయానంతరము వెరిజలకు గారి కొనుగబడు స్థానమును బట్టి గ్రీసువారికి లభించునని యుగయుగ వెరిజలకు గారి మూలము ననే లభింప గలుగును. కాకెట్టుటైన రాజాగారియం చేయియును విశ్వాస ముంచబడవని ఏభేష్యులిలేఖకుడు ట్రెక్సు పుత్రికుడు వ్రాసెను.

సోఫియాలో రమ్మవారి కనుకూలభావము.

లండను, జనవరి 31:— సోఫియాలో రమ్మవారిస్థల ననుకూలభావము హెచ్చుచున్నది. మిత్రమండలి పక్షపాతియని సేవించిన ఫెండిఫ్ గారిని రాయబారిగా పంపిరి. ఇటీవల జారు ఆలగాంధ్రుగారి కిలాదిగ్రహమును ప్రవృత్తులతో న లంకరించిరి. అశికారు సేమయు నభ్యంతరము కలిగింపలేదని సోము విలేఖకుడు వ్రాసెను.

బెల్జియము

బెల్జియమునందు హిందెవర్స గారు

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— నేను జనరలు హిందెవర్స గారు బ్రుసెల్సుకు వచ్చి అటునుండి ఘెంటుకును స్లాండన్సుకును వెళ్లెదరు.

బెల్జియంవారి ప్రకటనము

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— పెర్మనీకి తూర్పునకు, స్వీడ్ల మూటుకు దక్షిణమునకు ఫిరంగులనుగాల్చి ముమ్మలను దలపడ వచ్చిన శత్రుసేనవై మే మన్ని విధముల శత్రువులను ప్రేర్చి తరిమితిమి.

స్పెయిను

జర్మనుపక్షపాతి యగు స్పెయిను సైనికోద్యోగి

మెడ్రిడు, ఫిబ్రవరి 1:— స్పెయిను వైస్రూ కాన్య నిర్వాహకవ్యమునకు చేరిన మేజరు ఫ్రాన్సిస్కో ఆనవరతు జర్మను పక్షపాతియై మిత్రమండలి సహమానించినందుల కతనిని సైనిక న్యాయస్థానమున విచారిండుటకు స్పెయిను దొరతనమువారు మొదట నిశ్చయించిరిగాని మరల మానివేసిరి. కష్టమ జనరలు ఆతనికి రెండు నెలలు శిక్ష విధించెను.

జర్మనీ

బ్రిటిషువారి క్రొత్త మందుగములు.

ఆమెప్పుడు, ఫిబ్రవరి 1:—బ్రిటిషువారు పురుషుల మందు గములను పెట్టుట మరల కలవాప్రియమునకు మూచకముగ నున్నది. దీనిని గూర్చి తటస్థతములను తెవ్వరు నింతవరకును కనిపించుట ఖండించి వ్రాసియుండలేదు. దీనికి తగిన ప్రతికారము చేయుటకుని అధికారవర్గమువారు నిశ్చయించిని తెల్లను నుండి తంలివార్త వచ్చినది.

జర్మనుల క్రొత్త లేఖ.

న్యూయార్క్, ఫిబ్రవరి 1:—వెసిడెంటు విల్సన్ గారి యువన్యాసముపై వ్రాయబడిన జర్మనులేఖ తటస్థతములవారికి పంపబడినది. మిత్రమండలివారు సుధిని తిరస్కరించి మటచే జర్మనులు నాకాయుద్ధ నిబంధనలను జొర్రగా పరకు నేయకుండుటకు నిశ్చయించిగాన ఆయాసముప్ర ప్రదేశముల లోనికి ఆమెరికాదేశపు నాకలు రాకుండునట్లేర్పాటు చేసి ఆమెరికావారు సహకారు లయ్యెదరుగాక అని జర్మను లా లేఖయ్యువ్రాసిరి.

దీనినిబట్టి జర్మను లతివారుణములకు చర్యలను జరిపె దరను నభిప్రాయము వాషింగ్టను నగరమునందు కలిగి వా రనాలస్యముగ పనిచేయ నిశ్చయించిరి.

మిత్రమండలికిని తటస్థతములకును ఎట్టి వ్యాపార మును జరుగనీయదు. ఎట్టి సరకులనును ఏ పతాకమును వాల్చి నను సరే, మేము కనుబడిన నాకల నెల్ల ముంచినేనెదము. 5 దినములు గడువొనంగిలిమి. ఈమితిలో తటస్థతముల నాక లన్నియు రేవులకు చేరవలె నని జర్మనులు లేఖయ్యు వ్రాసిరిని స్పెయిను దొరతనమువారు ప్రకటించిరి

శత్రువుల భావియుద్ధ నిశ్చయము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—భూ, సముద్ర రంగములయందు ముందు జర్మను లకలంబించవలసిన విధానమునుగూర్చి ప్రధాన శిబిరమున తెన్నగా చర్చించి హెరువాను తెతుమును హౌలెను జియ్యుకును గార్ల తెల్లను నగరమునకు వచ్చిరి. అతిథియంకర మును విజయనిధారకము నగు బోరికముం దారంభ ముగునని తంలివార్త నుడువుచున్నది.

జర్మనుల హెచ్చరిక-మిత్రమండలి యుత్తరము.

లండను, ఫిబ్రవరి 1:—మిత్రమండలివారు వైద్యశాలా నాకలలో ఆయుధసాగులను, సేవలనుగూడ బంపుచున్నారు. మేము దీనిని గూర్చి నిదర్శన పూర్వకముగ ఆంగ్లపరాసు దేశ ములవారికి వ్రాసితిమి. స్పెయిన్-హెను (టెక్సలింగు-యు హెంటులాండ్) దారిని వైద్యశాలా నాకలుబోయిన మేమిక ప్రైవిటుని జర్మనులు ప్రకటించిరి. అట్టిలేఖ బ్రిటిషు దొరతన మువారికి చేరిలేదు. అదియంతయును కల్ల. అట్లు వైద్యశాలా నాకలను పరిక్షించుటకు జర్మనుల కెట్టి స్వాతంత్ర్యమును లేదు. జర్మను లిదివరకు చేసిన మితిలేని ఘోరములు చాలక ఆపట్టిక కింకను అధికదారుణ కృత్యములనుగూడ చేర్చవలం చుచున్నారు. వారట్లుచేసిన తగిన ప్రతికారము తప్పకచేయ బడవలెనని బ్రిటిషు దొరతనమువారు నిశ్చయించిరిని విదేశ కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి.

అమెరికా

అమెరికావారి ఆగ్రహము

ఆమెప్పుడు, ఫిబ్రవరి 1:—జర్మను లతి ఘోరముగు జలాంతర్యముల విధాన చువలంబింతుమని వ్రాయుట చాల ప్రమాదకరమని అమెరికా ప్రముఖులు తలంచిరి.

జర్మనుల దురాగతము

న్యూయార్క్, ఫిబ్రవరి 1:—జర్మనుల ప్రకటనమును గూర్చి అమెరికా వార్తాపత్రిక లాగ్రహ-పూరితములగు వ్యాస ములను వ్రాసెను. వెంటనే జర్మనులతో మైత్రిని తెంచిజేయ వలెనని చాలపత్రికలు వ్రాసెను. కొంటుబెర్రుస్ట్రాపుకు తక్షణము పాసుపోర్టు నిచ్చిజేయుడని వర్ణపత్రిక వ్రాసిరి.

రంగూను వర్తమాను పత్రికా సంపాదకు డగు సి. ఆ స్పాగారికి గతనెల 31-వ తేదీని శిక్షనిధింపబడుటచే నరకు ఫిపుకోర్టుకు అప్పిలుచేసెను. చెరి నాలుగు నేల రూపాయలకు నిద్రు జూమినియ్యగా ముద్దాయిని న్యాయమూర్తి ఆర్కండు గారు ఈ నెల 1-వ తేదీని వదలుటకు ఉత్తరు విచ్చిరి. ఈ నెల 17-వ తేదీని అప్పిలు విచారణ జరుగును.

దేశీయ తంతివార్తలు

(మా విలేఖకుల వర్తనుండి.)

ఫిల్లీ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త

ఫిల్లీ, ఫిబ్రవరి 1:—గతనెల 31 వ తేదీని ఇండియా మంత్రిగా రిలంత్తివార్త నంపిరి.

బ్రిటిషు రంగము

వెర్మలిను ఆర్మేటెసులయొద్ద బ్రిటిషువారు వాడేసలిసి చాలమందిని చాలకండకములను వాడేసముచేసి శత్రువుల తృప్తియపజ్జిని దరిసి చాలమందిని పట్టుకొనిరి. తెవ్వనర్థ నాక గనిని ప్రేల్చి. అచట ఫిరంగులను గాల్చి శత్రుశిబిరము మున్నగువానిని రూపుమాపిరి. ఆంగ్ల విమానములు చాల పని చేసిరి.

పరాసు రంగము.

తెద్దెనురంగమున 304వ గుట్టచర్చ ఇరుపిటులవారును ఫి రంగులను గాల్చిరి. వాడెనునందు హర్మ్యాన్స్విలు క్రాపుయొ ద్ద పరాసువారు శత్రువులను తరిమిరి.

ఇటలీ రంగము.

ఫిరంగులు కాల్చబడెను.

రష్యారంగము.

రీగాకు పట్టణమున ముందు పొగచుండును హెచ్చినది. మధ్య తెలిషియాలో రష్యావారు 6 మందుగముల స్థానములను ప్రేల్చిచేసి శత్రువుల కండకములను వ్యసముచేసిరి. బుకోవి నాకు దిగునను 1000 మందిని పట్టుకొనిరి.

రుమేనియా రంగము

జర్మను లిరంగమునుండి కొంతసేనను పట్టెను. రంగము నకు పంపుచున్నా రనుట నిశ్చయము. అచట నిరుపిటులవారును మహా సంగ్రామమునకు ప్రబల ప్రయత్నములను చేయు చున్నారు.

బంధక వ్రాత నిర్వసము-పూనాసభ

బంధక వ్రాతమును మరి 5 సంవత్సరముల వరకును కొనసాగింతుమని ఫిజీదీవులవారికి దొరతనమువారు నమ్మకము కలిగించుటకు గూర్చి ఆక్షేపించుటకును, వెంటనే ఈవిధానమును రూపు మాపవలెనని ఇండియా దొరతనమువారిని కోరుటకును పూనా నగరమున క్రిలోస్ట్రు నాటకాల యందు ఈ నెల 1 వ తేదీని గొప్పసభ జరిగినది. పూనా నగ ర ప్రముఖులందరూ చాలమంది స్త్రీలును సభకు వచ్చిరి. దా క్తరు సర్ ఆర్. సి. భండార్కరు గా రధ్యక్షత వహించి బం ధకవ్రాత విధానమును పూర్తిగ ఖండించి వెంటనే వానిని రద్దుపరచవలె నని నుడిపిరి.

ఇందులకు ప్రత్యేకముగ పూనా నగరమునకు వచ్చిన ఆంగ్లాను గారు ముఖ్యతీర్మాకము నుపహించిరి. ఈవర్ధతి యందుగల సాంఘిక నైతిక అనర్థకములను వివరించిరి. ఆత్మ గౌరవముగలవాతులలో నెవ్వరును దీని కంగీకరింపరు. భావజి యు లంగీకరింపరాదను. హిందూ ప్రభువు చేసిన వాదనము వెంటనే చెల్లుబడి కావలెనని కోరవలెను. ఈవర్ధత తక్షణ ము లొంగవలెనని చునము కోరవలెనని ఆంగ్లాను గారనిరి.

పిన్నుట లోకమునవలెటగా నుపవర్తించిరి. ఇదివాని సత్వముకంటె నీచమైనది. ఏల నున బానిసత్వమునందు దుర్మితి కనకాళము లేదు. బానిసత్వమును కొలగించిన దొరతనమువారు బంధకవ్రాతమున గల మహానర్థకములను ప్రజలు స్పష్టపరచిన దానిని రూపుమాపుట కాలసింపరు. దీని కంతకును ప్రజల మాండ్యమే మూలకారణము. యువజనులు వ్యములుగ నేష్టి ఈదురదృష్టవశ్యా లుండు డిపోలకు బోయి వారి నీయమా నుమ నొర్పాగ్య జీవనము బారినుండి తప్పించుటకు సకల ప్రయత్నములను చేయవలెను. ఈబంధక వ్రాతమునుండి యొకరి నైన తప్పించుటకు న్యాయసూత్రభంగ మొనరింపవలసి వచ్చినను బానిసల కలుగు శిక్ష ననుభవింప గల మనోనిశ్చయము గలవా రందులకుగూడ గడంగుట అసంబంధముగాదని తిలకు గారనిరి.

అధినివేశనముల వారితో మనము సమాన స్థానమును గోరుచున్నాము. ఈ బంధకవ్రాత విధానము వలన మనలను వారు చులకనగ చూచుచున్నార ను మనము మన జాతీయ గౌరవమును నిలుపుకొన గోరెద మని వెంటనే దీనిని నశింప చేయవలెనని పంజాబిగా రనిరి.

సతారానుండి వచ్చిన కరండికరుగారుగూడ నీ తీర్మాన ముననువదించిరి. అభ్యుత్థానకును ఆంగ్లాను గారికిని మదనము లర్పింపబడినవి.

ముఖ్య సమాచారములు.

1-4-1915 మొదలు 20-1-1916 వరకు వచ్చిన ఇరుప దారుల ఆదాయముకంటె 1-4-1916 మొదలు 20-1-1917 వరకు య 4,52,53,927 లు హెచ్చున వచ్చినది.

సంయుక్తరాష్ట్రముల తెప్పి నెంటు గవర్నరు సర్ జేమ్సు మెప్పసుగారు భారత్వియ ప్రతినిధిగ ఆంగ్లదేశమున కేగనుండు టచే వారిస్థానమున మా బాను మిచెలు హోమ్సు సి. ఎస్. ఎ. గారు తెప్పి నెంటుగ గవర్నరుగా పనిచేయుటకు మనగూర్చి సాన్యభోము చేయవలెనెను.

జుహోరిలో తారీఫ్తురు బి. ఆర్. డెవర్టీ. బారిష్టరు డి. ఎస్. బొమ్మంజి గార్లకు మాట పట్టుట కలిగివాదము ముదిరి కనోవ్వులకు తావు కలిగి పిమ్మట డెవర్టీ గారు ఆగ్రహలేఖ లను వ్రాయుటతో కేసుగా ముగిసిరి. మునూరీ మేజిస్ట్రేటు డెవర్టీ గారికి శిక్షనిధించెను. ఆతడు అప్పిలుచేయుగా మహరా న్నూరు జిల్లాజడ్జి అంగీకరించి శిక్షను రద్దుపరచి జర్మానా ముఖరా యిప్పించెను.

జనవరి నెల 27-వ తేదీతో నందిమగు వారమున స్థేగు వ్యాధి హిందూదేశమునం దంతటను కలసి 12,872 కి సోకినది. 12,783 మరణములు కలిగినవి. మరణముల వివరములు. బొం బాయి సింఘ-3689. చెన్నపురి-616; బీహారు ఒరిస్సా-666; సంయుక్త పరగణాలు. 261; పంజాబు-49; బర్మా-218; మధ్య పరగణాలు-1934; మైసూరు-301; హైదరాబాదు-294; మధ్య ఇండియా-246; రాజపుటానా-59.

పట్టికు సక్రీసుకమిషనుగుగూర్చి ఆక్షేపించుటకు మహా సభాసమావేశమును జరుపుటకు మదరాసు రాజధానివారు ముగ్ధదర్శకులై మహాపకార మొనరించిరి. క్రిక్కిరావ్వ ములవారు గూడ వీరిముగ్ధులు ననుసరింప దగును. కలకత్తా పురమందిరమున కాంగ్రెసు కార్యచరణమును గూర్చి ఆలో చించుటకు మహాసభ జరుగనున్నది. అపు డేరిచ నునున గూడ కొన్ని తీర్మానములు చేయబడుట సంబంధ మని అప్పుర బాబారు పత్రిక వ్రాసిరి.

ఏ. కే. ఘజనవీ గారినివా ఆలహాబాదు బొంకివారు తెల్పిన దావాలో బొంకివారికి ఘజనవీగారు య4,68,174 లు యిచ్చుకొనవలెనని న్యాయమూర్తి స్పెచ్చెను గారు తీర్పుచెప్పిరి. అందునైని ఘజనవీ గారు కలకత్తా హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయ మూర్తి గారికి అప్పిలుచేసిరి. వారు రిదినములు విచారణచేసి ఈ నెల 1వ తేదీని విచారణ నిలుపుచేసిరి. ఒక ముఖ్యసారాం శమును క్రింది కోర్టు వారు పరిష్కరింపలేదు. దానిని పరిష్కరించుట తమకు బిలులేదు. కాన నీ దావా మరల విచారణ హ బడవలెనని మరెయొక న్యాయమూర్తికి పంపిరి.

మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో కృతార్థుడగు విద్యార్థి ఆమి డితరుకు నేపాకాలమునైన సరిగ విద్యాభ్యాస మొనరించి నట్లును, సత్వర్తనము కలిగి యున్నట్లును, మరుకుతనము కలిగినట్లును ధృవ ప్రత్రములను గొనవచ్చిన నరకు ప్రభుత్వో ద్యోగమున కర్హుడని దొరతనము వా రంగీకరింప వలెననియు ధార్యాలలో దొరతనము వా రేర్పరప వలవిన శాస్త్రకళా కాలయందు ప్రధానోపాధ్యాయుడు పాశ్చాత్యుడే యుండ వలెనని వియను ముండగూడదనియు జరుగనున్న బొంబాయి శాసనసభలో మా పరంజ్యిగా రుపహించెదరు.

బంగాళా చేతిపనుల సంఘమువారి ప్రారంభ సమావేశ విానెల 1-వ తేదీని కార్మికలు ప్రభువుగారి ఆన్యత్తక్రింద కలకత్తానగరమున జరిగినది. ప్రభువుగారుగూడ నీసంఘముపట్ల చాలవాదరమును చూపుచున్నారు. ఇట్లుకలకుండ చేయదగిన చేతిపను లభివృద్ధి నొందుటవలన చాలప్రయోజనము కలుగ గలను. ప్రాచీనకాలం దివి బంగాళమున చాల నభివృద్ధిలో నుండెను. పాశ్చాత్య వ్యాపారసంఘములవారి చర్యలే వీని వివా శనమునకు కారణమయ్యెను. వీని నభివృద్ధినికొందించుట రాష్ట్రా భివృద్ధికి పనిచేయుటయే యగునని ప్రభువుగారు నుడిపిరి. సభకు చాలమంది పాశ్చాత్య, భారతీయ ప్రముఖులు వచ్చిరి. సంఘ స్థాపనను నొనరించు తీర్మానములు చేయబడినవి. కార్యకర్తా హుకుల పేరులను ప్రభువుగారు నూచించిరి. ప భ బో రూ.30,000లు విరాళము లభించిన దని తెలుపబడినది.

వేంకటగిరి రైలుగాలి పట్టాభివేషము.

—:—:—

శ్రీ వేంకటగిరి రాజాగారి పట్టాభివేష మహోత్సవము సంస్థానములోని ప్రజలకు పరమోత్సాహమును గలిగించినది. సంస్థానమునందలి నానా ప్రాంతముల నుండియును ప్రజలు వచ్చియుండిరి. వేంకటగిరిపట్టణపు జనసంఖ్య 14,000 అయినను ఇప్పుడు, 40,000లకు మించి యుండును. వేంకటగిరి స్టేషను దగ్గర 20,000 టికెట్లు రెండు రోజులలో జరు చేయబడినవి. రైలుబండ్లమీదను గాకను, బండ్లమీదను, చడిచియును వేల కొలది ప్రజలు వచ్చియుండిరి. వేంకటగిరి పట్టణ మంతయును జనులతో నిండిరి. రాజాగారు ప్రజల భోజనాలకై 30 పుట్ల బియ్యమును తగిన పావుగిరి సమస్తాన్నియై తెలియచున్నది. రాజాగారి యాహ్వానములను కొని నానా ప్రాంతముల నుండి యును జనించారును మహా జనులును వచ్చియుండిరి. వారి సౌకర్యములకై రాజాగారు దివానుగారు మొదలగువారు తగిన సదుపాయములను చేసిరి. వేంకటగిరియందు గల రాజభవనములు సామాన్యమందిరములు జననివాసములతో నిండినవి. పట్టణము విజయోత్సవ తోరణములతో నలంకరింపబడినది. కాని వానపతి అలంకరణములకు కొంత భంగము గల్గినది. గురువారము కుభము మాత్రము నకు రాజబంధువులు పండితోత్తములు మహాజనులు తెల్లదొరలు దొరసానులు సభాపేదీక నలంకరించిరి. శ్రీబాబ్బిలి రాజాగారు పార్థసారథి అష్టావధాన బహద్రుగారు కొల్లెంపేడు రాజాగారు ఇతర జనించారులు నెల్లూరు సముకతెక్కురు జిల్లాజడ్డి, బందరు జిల్లాజడ్డి, మురికొందరు దొరలు దొరసానులు, రావుసాహెబులు. వేంకటగిరి రావుగారు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు చిట్టిబాబు నాయుడుగారు ఏ. సి. పార్థసారథి నాయుడుగారు, రావుబహద్రులు గొడుగారు, మొదలగు మహాజనులు శతావధాని శ్రీ రామరాష్ట్రీగారు, డి. సుందర రామరాష్ట్రీగారు, మ. మూర్తినారాయణ రాష్ట్రీగారు మొదలగు పండితోత్తములును వచ్చియుండిరి. సభాపేదీకమీదను ఆహూతుల కాసనము లున్నవి. వేలకొలది స్త్రీలు పురుషులు రాజప్రాసాదములమీదను పరిసర ప్రాంతములందును నిలవబడి పరమోత్సాహముతో పట్టాభివేష మహోత్సవమును జూచుచుండిరి. వేంకటగిరి రాజాగారు సుముహూర్తముననుసరించి మంగళవాద్యపురస్కృతులై సభామంటపమునకు విచ్చేసిరి. శ్రీరాజా చెలికాని మూర్తినారాయణగారు బోధుదారుగను, వేంకటమూర కృష్ణయ్యచేంద్ర బహద్రుగారు ముద్రధారుగను, రాజా చెలికాని జగన్నాథ రావుగారు భిక్షధారుగను, కుమారరాజా సర్వజ్ఞ కుమారయ్యచేంద్ర బహద్రుగారు రాజా ఇనుగంటి వేంకటరామారాయణం గారులు అంగరక్షకులుగను, రాజా వేంకటరాజగోపాల కృష్ణయ్యచేంద్ర బహద్రుగారు ఇనుగంటి వేంకట్రామా రాయణం గారు మొట్టమొదట ధరించువారుగను వేంకటగిరి రాజాగారిని అనుగమించిరి. వారి వస్త్రధారణము గంభీరాకృతులు షనోహరములై, ప్రాచీనాధ్యక్షాధికారమును సుస్మృతిపఠేసిరి. రాజాగారు సింహాసనమునకు ప్రవేశింపజేసి దేహానందముగగర్ నిలువబడిరి. పురోహితులు విశ్వేశ్వరపూజ పుణ్యహవాహనాది పుణ్యకర్మలను నెరవేర్చిన తరువాత సింహాసనవ్రాజము, గజపూజను, అశ్వపూజను, చేసిరి. ఆనంతరము జయధ్వజము మిన్నపట్టి రాజాగారు సింహాసనము నధిష్ఠించిరి. ఆనంతరము కుమారరాజ సర్వజ్ఞ కుమారయ్యచేంద్ర బహద్రుగారు భిక్షమును సమర్పించి స్వామికి ప్రకటించిరి. ప్రజలు మరణానాటక సమర్పించిరి. అర్చకులు వైభవసాదమును కొనసాగిరి. ఈ కర్మకాండ యంతయును ముగిసినతరువాతను దివానుగారు గావుబహద్రు బాల్గజిరావు నాయుడుగారు రాజాగారి ప్రకటనను ప్రకటించిరి. రావుసాహెబు వేంకటగిరి గారు రావుగారు భూస్వాముల సంఘ పక్షమును నెల్లూరు వాస్తవ్యులు వారి పాదల పక్షమును రాజాగారి నభినందించిరి. ఆనంతరము, వచ్చిన రీతిని అంగరక్షకాది సమేతులై శ్రీ రాజా గోవిందకృష్ణయ్యచేంద్ర బహద్రుగారు వెదలి పోయిరి. అభివేషమహోత్సవము ప్రేక్షకులకు గంభీరభావ సుస్మృతమై చక్కమై ఆతాదకమై యుండెను. పురహార క్రమము నంతయును శ్రీరాజా ముద్దుకృష్ణయ్యచేంద్రబహద్రుగారు స్వయముగ జాగ్రూతులై నడిపిరి.

నిన్నటి ప్రత్యయందు శ్రీ వేంకటగిరి రాజాగారి వితామహి లక్ష్మీనరకమాంబగారు కీర్తి శేషులైనట్లు పాఠశాలకు ప్రకటిత మైనందుకు చింతించుచున్నాము. ఆయన జీవించియున్నది, ఆయన కర్తవ్యము, కర్తవ్య రాజాగారి పితామహుడుగు శ్రీకుమారయ్యచను నాయుడుగారుమాత్రమే కీర్తిశేషులైరి.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

—:—:—

జెజవాడ “రామమోహన” పుస్తకభాండాగార కార్యదర్శి వేంకటరమణయ్య గారు ఆంధ్రదేశమునందు సంచారమొనర్చి భాండాగారములేనివోట్ల వానిని నెలకొల్పి అది లేని వేలిని తీర్చవలయు నని ఒకరు కోరుచున్నారు.

కృష్ణాజిల్లా రొయ్యూరునందలి ఆంధ్రవిజ్ఞాన పుస్తకభాండాగారమునందు గతనెల 27 వ తేదిని ఒక సభ జరిగినది. విద్య వికసనములను గురించి కొందరు విద్యార్థులు వ్యాసములను చదివిరి. కంటేటి సుబ్బారావుగారు విద్యాపద్ధతులను గురించియు స్వరాజ్యమును గురించియు నుపన్యసించిరి.

గతనెల 27 వ తేదిని నెల్లూరు బోధాధ్యక్ష సభాకాలలోని విద్యార్థులను ప్రధానోపాధ్యాయులను తదితర పాఠశాలలవారును కొందరు పెద్దమనుష్యులు నెల్లూరునకు సమీపమునందలి పీటగుంటకు మోటారుబండితో వెళ్లి ఆదినమక్కడనుండి రైలుఇంజనులను మరమ్మత్తు చేయు యంత్రాలయమును వీక్షించిరి.

గుంటూరు జిల్లా పెద్ద చెరువునందలి “చివానంద సరస్వతీ” పుస్తక భాండాగారపు ప్రాథమిక వార్షికోత్సవము గత నెల 28వ తేది సాయంత్రము బాపట్ల స్వామివాదులు శిష్యసాక్షి సోమయాజులుగారి యాజమాన్యము క్రింద నెరవేరినది. సభ 4 గంటలకు ప్రారంభమైనది. సభకు 150 మంది వచ్చియుండిరి. కార్యదర్శి సంచత్తెర వృత్తాంతమును చదివిన వెనుక గంధవల్ల కోటిశాసులుగారు వ్రాసిన గ్రంథాలయ పద్ధతులు చదువబడినవి. తరువాత నారాయణం వేంకటరంగాచార్యులుగారు “విద్యకు” గుఱించియు, భాండాగారోపయోగములను గుఱించి కోన పురుషోత్తమశర్మగారు, కోన మల్లికార్జునశర్మగారు “కార్యదీక్ష” ను గుఱించియు, “ప్రారంభవిద్య”ను గుఱించి వల్లూరు వీరభద్రయ్యగారును, ఆంధ్రమాతృవ్రువము చేయుచు సి. సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారును, గ్రంథాలయముల విధులను గుఱించి దాసరి వేంకటకృష్ణయ్యగారును, “పరపతి సంఘము” ను గుఱించి కోన వేంకటకృష్ణరాయ శర్మగారును, “ప్రజాపిత జీవనము” ను గుఱించి నారాయణం మూర్తినారాయణాచార్యులుగారును, శ్రీవిద్యనుగుఱించి కోన వేంకటరాయశర్మగారును ఉపన్యసించిరి. కార్యదర్శి గ్రంథాగారమునకు మిక్కిలి సాయము జేయుచున్నవారికి, సభ్యులకును, సభాధ్యక్షునికిని వందనము లప్పించిరి. అంతట సభ ముగిసినది.

నెల్లూరునుండి వేముగంటి శ్రీనివాస రావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఆంధ్ర మహాజనసభ గడచిన నాల్గవత్సరములకుండియు జెజవాడ, కాకినాడ మున్నగు ప్రదేశములందు జరుగుచు వచ్చినది. ఆంధ్ర మహాజనసభ ఒక సంవత్సరముకన్న నింకొక సంవత్సరము మిన్న యగునట్లు అశుభత్వాకాముతోడను, అతివైభవముతోడను సర్వజనాహ్లాదకముగను జరుగుచుండినదను సంగతి ఇంతలోనే మనవారు మరచిరా! ఇంక ఆంధ్ర మహాజనసభ నాలుగు నెలలలో జరుగవలయు నను విషయము మనంబునకు మారమా యెనుగా! ఆంధ్రదేశ మధ్యసమంధలంబై, ఆంధ్రమహాభారత కవీంద్రులకు తిక్కనాదులకు జన్మస్థానంబగు నెల్లూరు ఆంధ్రులు గడచిన నాలుగు సంవత్సరముల నుండియు పొందిన లాభంబుకంటె ఎక్కుడు లాభంబుల పొందవలెనని ఆత్మీయతాపేక్షాపూరితులై యుండగ మన మందలనాయకులు తామీసభ నిచ్చటి కాహ్వానముజేసిన విషయము బొత్తిగ మరచిపో లేక కావలెనని ఏటిటి ప్రయత్నములు చేయక తలవంపులు బాంధవంబులతో తలయకున్నది. కావున ఇప్పటికైనను మన నాయకులు రాబోవు సభ దగ్గరకు వచ్చుచున్నదను భీతి మనంబుల నుంచుకొని, సభకు జేయవలసిన ప్రయత్నంబులనుజేసి సభను జరుపుదురని నమ్ముచున్నాను. లేక తామీ కార్యమును నిర్వహింపలేమని తలచిన ఇప్పటికైనను మన జిల్లామొక్క గౌరవమును నిలుపుటకు తామీ కార్యమును సులభతమనుమాట బాల్గోత్సాహపూరితులైన భవిష్యన్నాయకులైన తెలివినయెడల వారైన నీ! కార్యము నిర్వహించు యత్నములు చేయుదు రని నమ్ముచున్నాను.

విలేఖకులకు నూచన.

కావలి పురవాసి:—వేరులేని తమ బహిరంగ తేఖసు ప్రకటింప జాలము.

నీటిముంపు నివారణ:—తాము వ్రాసిన విషయ మిది మరకెన్ని యోసాయలు ప్రత్యయందు ప్రకటిత మైనది. తిరిగి వానిని ప్రకటించుటవలన లాభ ముండదు.—సంపాదకుడు.

భీమునిపట్టణము పురపాలక సంఘమువారి ప్రాథమిక పాఠశాల

భీమునిపట్టణము ఫిబ్రవరి 1:—ఈపాఠశాలను డివిషన్ ఆఫీసరు నాయన్ గారు ఈదినము తెఱచిరి. ఈపాఠశాల స్థలమును విశాఖపట్టణము పురపాలక సంఘమువారు బాకుర పండ్ల వేంకటరమణయ్య గారి నంగిరి! పాఠశాల యంతయు విచిత్రముగా నలంకరింపబడినది. పాఠశాల విద్యార్థులు చక్ర చక్రి చక్రవర్తిల పటములతోడను, బ్యాండుతోడను వీధుల గుండ ఉత్సవము గావించిరి. దివాజీ బహద్రులు అనంతరావు గారు రెవరెండు గోత్ర మున్నగువారును శ్రీసభ్యుల సేకులును సభ నలంకరించిరి. పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు సంజీవరావు నాయుడుగారు పురచరిత్రమును కొంత నడిపి రైలులేని లోపమును, ప్రాథమిక విద్యావశ్యతను వివరించిరి. అనంతరము సభాధ్యక్షులను పుష్పమాలాలక్ష్మకులను జేసినసభ్యులకు స్వల్పఫలాహారములను గంధచందన తొంబాలాదులను ఇచ్చిరి.

మహాఖండార్ద్రక లేహ్యము:—ఇది సమస్త వైద్యములు, పుల్లీతేవులు, అడ్డెము, పిల్లవాంతి, గుండెలలో మంట, మొదలగువాని హామయము. 20 టు! డబ్బీ రు 1-0-0 వి. పి. ఖర్చులు చేరు. క్యాటాగు ఉచితము. ఆయుర్వేదసమాజ్, పొందూరు, గుంటూరుజిల్లా.

విజ్ఞాపన.

నార్తార్కాటు డిస్ట్రిక్టు, అరక్కోణా తాలూకా, అరక్కోణామునకు సమీపమున ఒక మైలు దూరమున నుండు, అప్పమారు గ్రామములో వేంచేసి యుండు శ్రీ అభిలాంధకోటి బ్రహ్మాండ నాయకులైన ఆదికేశవ మెరుమాళ్ సన్నిధి కలరు. అరక్కోణామునివాసులైన యన్. ఆర్. కుప్పస్వామి శెట్టి సుమారు సంవత్సరమునుండి, దేహారోగ్యము చేసి, అనేక విధములగు వైద్యములును, మాంత్రికములును చేసియున్న నివృత్తికాక, వై వేర్కొనబడిన భగవంతుని ధ్యానముచేసినంత, క్రమ క్రమముగ దేహస్వాస్థ్యము కలిగెను. విన్యూట భగవంతుడు స్వప్నములో దర్శన మిచ్చి నెలవిచ్చిన ప్రకారము 22-1-1917 తేది సోమవారము నాడు తిరుమజనము మొదలైనవి చేసి, ఒక వీశే కర్పూరం భగవంతుని సన్నిధానమున కెదురుగ దీపహారితీ చేసి, భగవంతుని సాహాయ్యమువలన, చెప్పిన ప్రకారము రు 30,000 లు వసూలు చేసి, శ్రీవారి కట్టడము ముగించెనని కుప్పస్వామి శెట్టి సత్యముచేసినాడు. అందు కీభక్తుడు ప్రయాణమై యున్నాడు. కావున భగవద్భక్తులెల్లరు నీయనకు సాహాయ్యము చేయుమరని ప్రార్థన.

- ఇట్లు,
నా. మ. శ్రీనివాసాచారియార్,
వి. శ్రీనివాసలక్ష్మ్యంగార్లు,
పు. రామానుజాచార్లు,
కా. శ్రీ. వ. కృష్ణమాచార్యులు,
ఎ. యం. శేషాద్రిలక్ష్మ్యంగారు,
ఎ. యం. రామానుజాచార్యులు,
మ. వేంకట కృష్ణమాచార్యులు,
ఆ. శ్రీరంగాచార్యులు,
మ. పార్థసారథి అయ్యంగారు,
ఎ. యన్. భాష్యంఅయ్యంగారు,
రిలీవింగు స్టేషనుమాస్టరు, M. & S. M. Ry.
న. మ. శ్రీనివాసాచార్యులు, విలేజిమునసబు
ఆ. రత్న రెడ్డి.

THE GREAT WAR.

GERMANY'S MISERABLE PLIGHT.

German Warning About Hospitalships.

Most Decisive Period of War About to Begin.

GERMAN COLONIES WILL NOT BE RETURNED.

[REUTER'S AGENCY.]

AMERICA.

New German Note to Neutrals.

Restrictions of Naval Warfare to be Disregarded.

LONDON, February 1. NEW YORK.—A despatch from Berlin states that a German note based on President Wilson's address in the Senate has been communicated to neutrals. It declares that the rejection of the Peace offer forces Germany to disregard the restrictions of naval warfare from the 1st of February, and asks the United States to co-operate to prevent sacrifice of life by warning American ships not to enter certain barred zones.

The Impression in America.

WASHINGTON.—A preliminary consideration of the German note has occasioned expressions of opinion giving the impression that the situation is viewed with extreme gravity, and prompt action is expected.

Receipt of the Note in Spain.

MADRID.—The German note has been handed to the Government. It says that Germany and Austria forbid absolutely any commerce between neutrals and the Allies. They will torpedo all ships without respecting flag or cargo. They give all ships five days to return to neutral ports.

GREAT BRITAIN.

Mr. Asquith at Ladybank.

No Stalemate But Victory.

LONDON, February 1. Speaking at Ladybank to-day Mr. Asquith said that the victory of the Allies is inevitable. The notion that the struggle is about to end in stalemate is a mere dream. He urged all to subscribe to the War Loan to the utmost and also urged the necessity of mobilising and organising labour. He denounced the new German submarine campaign. He admitted that the situation was grave, but the Navy, and measures such as arming of merchantmen, acceleration of construction, and allocation of the tonnage resources of the Allies, were all being used in order to counter the campaign.

Territorials and The King.

LONDON, February 1. In his letter to the Lords-Lieutenants referring to Territorials, the King says:—"It is with much pleasure that I welcome this opportunity of thanking them with all my heart for their services."

Future of German Colonies.

To be Retained by Allies.

LONDON, February 1. In a speech at a War Loan meeting in the Westminster Hall, Mr. Walter Long said:—"I speak with responsibility and as the representative of the Overseas Dominions, who are the pride and glory of the Empire to-day, when I say let no man think that the struggles by which we have acquired the German colonies have been fought in vain. Let no man think that these territories shall ever return to German rule." Mr. Long added that since he had been at the Colonial Office he had been very much struck with the fine liberality which native races in all parts of the world had shown in order to help the country.

The New War Loan.

Mr. Hayes Fisher's Statement.

LONDON, February 1. A cable correction received shows that Mr. Hayes Fisher's reference to the War Loan in a telegram issued early on Wednesday morning should have read as follows:—"Mr. Hayes Fisher, speaking at Ealing, estimated that the War Loan to be successful must amount to three thousand millions," instead of as sent.

German Warning About Hospitalships.

British Government Threatens Reprisals.

LONDON, February 2. The Foreign Office says that the German Government claim to have conclusive proof that enemy hospitalships have been misused for transport of munitions and troops and they also claim to have submitted proofs to French and British Governments at the same time declaring that traffic of hospitalships within the line Flomborough Head-Terschelling-Ushant-Lands End will no longer be tolerated. His Majesty's Government have not received the communication and deny the allegation adding that

Germany has the right to search Hospitalships which she has never used. As it is evident that it is Germany's intention to add other and more unspeakable crimes to a long list disgracing her record, His Majesty's Government have decided that if the threat is carried out reprisals will immediately be taken.

Lord R. Cecil on Germany's Difficulties.

A Most Miserable Condition.

LONDON, February 2. Speaking at Nottingham Lord Robert Cecil said that the blockade of Germany was very nearly complete. He believed we had absolutely destroyed the enemies' overseas exports and practically destroyed their overseas imports. It was very difficult to be certain as to what was happening to the General Powers but for many weeks the stream of evidence from many sources had all been in one direction namely food riots food-queues, shortage of copper and absence of rubber. It seemed especially beyond question that the Germans had little wool and less cotton. They were making clothes and boots from paper. Lord R. Cecil concluded by uttering a warning that the blockade alone would not bring victory. That would have to be attained on the field.

Rice in United Kingdom.

Import and Prices Regulated.

LONDON, February 1. The Royal Commission on Wheat Supplies has taken over control of the importation of rice and will fix prices for its sale in the United Kingdom.

Obituary.

LONDON, February 1. The death is announced of Admiral Kane, the hero of the saving of the warship "Calliope" at Samon in 1889.

FRANCE.

Forwarding of Parcels Suspended.

LONDON, February 1. The forwarding of parcels to France for the military forces has been suspended for a week.

New Military Service Bill.

Opposition in Chamber.

LONDON, February 1. PARIS.—The debate in the Chamber on the Bill to re-examine those rejected and exempted is expected to last some days. Seventy-eight amendments have been put down, testifying to opposition to the measure.

General Lyautey's Speech.

General Lyautey, in a maidenspeech, said the Bill would enable those who had recovered from wounds to serve. He refused to bring pressure to bear on the loyal allies in order to increase their effectiveness.

GERMANY.

Most Decisive Period of War About to Begin.

LONDON, February 1. Herr Von Bethman-Hollweg and Zimmerman have returned to Berlin from headquarters after lengthily debating the policy to be pursued by land and sea. A telegram declares that the most serious and decisive period of the war is about to begin.

Hindenburg in Belgium.

LONDON, February 1. General Hindenburg is expected to arrive in Brussels to-day "en route" to Ghent and Flanders.

SPAIN.

Spanish Officer's Pro-Germanism.

Disciplinary Proceedings.

LONDON, February 1. MADRID.—The Military Tribunal has abandoned proceedings against Major Francisco of the Spanish General Staff who was to have been court-martialled for the attack on the Allies which he made during a speech at a dinner given by the German Colony in Barcelona, but the Captain-General has ordered him to undergo two months' detention as a disciplinary measure.

TELEGRAMS.

GREECE.

Future of Greece.

LAHORE, February 1. LONDON, January 31st.—The "Times" correspondent in Athens says that despite newspaper incitement to boycott them released Venezuelists have not experienced any unpleasant treatment and political agitation is at present dead. It is generally recognised that the Allies will keep the King's Dominions intact during the war that their victory will put M. Venizelos in such a position that only through him will Greece be able to obtain anything and that King Constantine will be correspondingly discredited.—"C. & M. Gazette."

BULGARIA.

Feeling in Favour of Russia.

In Bulgaria.

LAHORE, February 1. LONDON, January 31st.—The Central News Agency's Rome correspondent mentions reports of the growth of Russophil feeling in Sofia. M. Ghenandreff, who is known to be pro-Ally is about to be employed on a diplomatic mission. The Statue of Tsar Alexander was recently decorated with flowers and the authorities did not interfere.

SEA WARFARE.

The New British Mine-Field.

German Reprisals Threatened.

LONDON, February 1. AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says that authoritative circles there characterise the new British mine-field as an aggressive measure giving further evidence of Britain's ruthless warfare against which hitherto no effective protest has been made by neutrals. The telegram concludes by threatening reprisals.

SUNK.

LONDON, February 1. The steamers "Cambrian Range" (British), "Fozzodouro" (Portuguese), and "Argo" and "Hjallogberg" (Norwegian) have been sunk, also a British trawler and a Danish schooner.

The "Cambrian Range" was sunk by a German raider before January 17th.

The "Laurentic" Explosion.

Fate of The Survivors.

LONDON, February 1. The Admiralty emphasises that all survivors of the explosion of the "Laurentic" were placed in boats. Those lost were unable to reach the shore owing to cold and the severity of the weather.

Victims Die of Cold.

LONDON, February 2. At the inquest on the victims of the "Laurentic" disaster Captain Arthur Norton emphasised that the victims died from cold. For instance one boat which was picked up on the afternoon, the day after, the vessel sank contained 17 frozen bodies and another had five survivors out of twenty. The remainder were frozen to death.

A Steamer Becomes Total Wreck.

LONDON, February 2. Messrs Lloyds announce that the steamer "Clanshaw" which struck mine and went ashore on January 23rd has since broken her back and become a total wreck. Salvage has been abandoned.

Cold-blooded German Brutality.

LONDON, February 2. The Admiralty relates a story of cold-blooded German brutality in torpedoing the steamship "Artist" in a heavy easterly gale. Sixteen survivors were sent adrift and were picked up three days later. Seven had died from wounds and exposure.

Ruthless Submarining.

LONDON, February 1. NEW YORK.—Newspapers here consider that Germany's announcement of ruthless submarining is the gravest issue of war. Many urge immediate severance of diplomatic relations. Several, notably the "World" favour handing Count Berchtruff his passports.

American Indignation.

LONDON, February 1. AMSTERDAM.—Competent circles regard Germany's announcement of ruthless submarining with grave anxiety.

BRITISH FRONT.

LONDON, February 2. General Haig last night reported:—"We repulsed attacks in the neighbourhoods of Beaumont Westward and Setre

FRENCH FRONT.

LONDON, February 2. A Wireless Belgian communique says:—"Our artillery, infantry and machinegun fire drove back German detachments that were approaching our posts eastward of Pervyse and southward of Snoordsnoote after a violent bombardment.

LONDON, February 2. Last night's French communique reported somewhat violent artillery actions at different points especially in the sector east of Rheims and on the right of the Meuse

TELEGRAMS.

Hon. Mr. J. D. Jenkins Assaults a Compounder.

BOMBAY, February 2.

At the Esplanade Police Court on Thursday before the Third Presidency Magistrate a case was heard in which A. D. Fernandez, a compounder in the employ of Messrs. Phillips and Co., Chemists, charged the Hon'ble Mr. J. D. Jenkins, Managing Director of the firm, with assault. At the outset the Magistrate said that he had received a letter from the accused Mr. Jenkins the sending of which was wholly improper. The accused's pleader expressed regret saying that Mr. Jenkins did not know the proper procedure. At the suggestion of the Magistrate the parties with their counsels saw the Magistrate in his chambers and settled the case.

Corporation and Improvement Trust.
The Old Sore Revived Again.

BOMBAY, February 2

The Bombay Corporation on Thursday opened again the old controversial score viz the relation of the improvement Trust to the Corporation. The Hon'ble Sir Ibrahim Rahimtoola moved a resolution to the effect that the Improvement Trust was constituted 20 years ago as a temporary body to deal solely with an emergency improvement of the alum area owing to the circumstances created by the outbreak of plague in 1896 and that the time was now ripe for its dissolution and handing over its work to the Corporation which annually contributed a large sum to its funds. In the course of a long speech Sir Ibrahim named a committee which he said should be appointed to draft a scheme indicating the lines on which the proposed transfer might suitably be carried out in the best interests of the city. The subsequent speakers were Messrs. Todd B. Master, and S. Navalkar. Mr. J. P. Orr, Chairman of the Improvement Trust, was about to begin his reply to Sir Ibrahim when the Corporation adjourned till Monday.

BURMA
Rangoon Defamation Case.
Convicted Editor's Appeal.

Lahore Conspiracy Case. L. G. Reduces Sentences.

POONA, February 1.

The Hon'ble Principal Paranjyewill move, at the next meeting of the Bombay Legislative Council, that it be represented to the Supreme Government that the students who have passed the Matriculation examination should be recognised as qualified for Government service, provided that they satisfy the requirements as to attendance at a recognised school and a certificate of character and progress. He will also move that, in the proposed arrangements for the establishment of an Arts College at Dharwar, the Government be pleased to remove the condition that the Principal is to be a European member of the Educational Service.

It is understood that the Government of India have deputed Major A. T. Gage, I. M. S., as a special officer to report on the possibility of obtaining land suitable for Cinchona plantation on the West Coast, Coorg and other places. Major Gage will be in Malabar for a week after the 15th instant, after which he will proceed to South Canara and Coorg.

ప్రతి శతాబ్దమున గోపాలకృష్ణ గోకలేశ్వర చక్రము
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-3 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.
లంఘనశత్రు కా కార్యాలయము
హాట్టు బామ్మ 212, నాగరాము.

మోహినీ తెలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0
 శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది
 దీనియందు మనోహరమగు గువాపడ ద్రవములను చేర్చి
 తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబట్టిన
 యున్నాము. వేయేల ఒక సార్ పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు
 ఇది మనోహరము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు
 ఉద్యోగియులు మొదలగు వారికి సుఖివ్రద్విశ్రాంతి నిచ్చును.
 అనుభూంజనం డిపో, బాంబాయి లండన్ మద్రాస్.

తెలుగు పండితుడు.

(౧)

[వేలూరు శివరామశాస్త్రిగారు]

తెలుగు భాషలో బండితులున్నారా? ఈ ప్రశ్న చదువరుల కంఠజట వింతగా నుండవచ్చును. దీని ప్రత్యుత్తరము చిన్నచో నింతకు నెక్కుడగు నాశ్చర్యమును గోపమును గూడ నుదయింపవచ్చును. ఆ ప్రత్యుత్తర మేదియన 'లేదు' అనునది. ఈ సమాధానము మీరు, దృష్టి నొనరింపదొంటు. మఱల జెప్పవచ్చును. 'లేదు' నిక్కముగాలేదు.

'తెలుగు భాష వారింతమంది కలరు. ఇంతమంది పండితులున్నారా?' అని నచ్చజెప్పబూనుకొనెదరేమో కాని వారు తెలుగు పండితులు కారు. ఆంగ్ల పండితులలో లేక సంస్కృత పండితులలో!

పండితుడనిన నేమి? విద్యావంతుడు కదా! విద్యకు లక్షణము నిర్వచించుటలో ననేకు లనేకరీతుల (రసమునకు) వలె వక్కాణించినారు. వైయాకరణాగ్రసరుడగు వాగోజీ భట్టరహామహాపాద్యాయుడు 'పరమార్థము పురుషార్థ సాధనీ విద్యా' (మిగుల నెక్కుడగు పురుషార్థమును సాధించునదియే విద్య) యనియు, 'బ్రహ్మజ్ఞానరూపా విద్యా' (బ్రహ్మజ్ఞానమే విద్య) యనియు నిర్వచించినాడు. పురాణములు చట్టాశ్రమములు, ఉపశాస్త్రములు మొదలయినవన్నియు విద్యాశబ్దార్థము లని నిరూపించుచున్నవి.

ఇక్కడ వాక్యాశ్రయలో 'మాంటెయిన్' అనునాతడు, మనుజుని యందున్న యుత్తమగుణముల నన్నిటిని విపులీకరించుటయే విద్య యని తెలియఁ బలికినాడు. బెయిన్ అనునాతడు 'మ్యానారిక్ క్లెడము లేక మనుష్యునియందు దివిడి యున్న శక్తులన్నియు నభివృద్ధిని బొందుటయే' యని యెఱిగించినాడు. ఇవిన్నియుఁ గొంచె మెచ్చుదగ్గుగా నమానములే. ఇట్టివిద్య సంపాదించుటకు భాష మాలము. ఆ భాష 'పరమ పురుషార్థ సాధనీ' గా మున్నఁగాని యా భాషఁ దెలియునాడు పండితుడు కా నేరఁడు. పండితులు కొలదిగానుండును. ఏక దేశమునఁ బండితులంతకన్న నినుమడిగా నుండురు. ఇక్కడ బండిత బ్రతుకు మితిలేదు.

పరమపురుషార్థ సాధనీ యగు విద్య తెలుగు భాషలో నున్నదా? లేదు. కావుననే తెలుగులో బండితులు లేరు. తెలుగు మాతృభాషగాఁగల యగ్రభాషాపండితులు చాల నంది కలరు. అందును నేక దేశమందే పండితులు పాచ్చుగా నుండురు. పరమపురుషార్థ సాధనీ యగు విద్య తెలుగువారును మనయాంధ్రదేశములో లేకపోదురు. ఇప్పుడు తెలుగు పండితుల డెంతకట్టు సంపాదించినారు? అని యొక ప్రశ్న తరువాతఁ దనంతఁ దా నెప్పుడున్నది. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్ప సిగ్గుచున్నది. ఐనను దనస్థితియు గలియుఁ దల పోసికొని ముందట విషయ మాలోచించుకొనకుండుట, తగదుకావున నందులకును సుకట్టుచున్నాడను. గతంతము లగు (అతిరసంతములు కావు) పద్యములను మాత్రము (ప్రసంధములు కావు) హాస్యగలవిద్య, అనగా నియమించు గాఁ గవిత్వాకళము మాత్రమే నేర్చినాఁడు. అంతకంటె మఱి మి యైన నచ్చు వా యని యడుగుచో నా ప్రశ్న మనకు సమాధానము రాదు. కాని యాకవిత్వాకళకు సరిపడని వ్యాకరణము—సమగ్రము కాని వ్యాకరణము—ఎక్కడి కక్కడికే సరి నెట్టుకొనఁదగిన వ్యాకరణము—కూడఁ గొంత నేర్చినాడు. ఇంతటితోనే మన తెలుగు పండితుడు విరమించుచున్నాడు. లేక్కలలోఁ బండిత్యము కొంత సావులూరి మల్లన నేర్చినాడు కాని నానిలో గణితకళయుఁ గవిత్వాకళయుఁ గలిసిపోయినవి. ఆ కొంచెము లేక్కలవైనను తెలుగు పండితుడు నేర్చుకొనఁడు. వైని నిర్వచించిన తెలుగు పండితులైనను మన తెలుగు దేశములో లేరా? యనినచో లేకేమి. కలరు కొంతమంది. ఇంతియ కాక యితరభాషలలోఁ బండితులై తెలుగునకు బండితులైనవారున్నారు. అట్టివారియందునఁ గేవలాంధ్రపండితుడు నిలువఁ జాలడు. ఏ? తెలుగు పండితుని మెదడునఁ గేవల కవిత్వాకళాబిజచిహ్నములే యున్నవి. అవియైనను సచ్చుద్ధిగా లేవు. సంస్కృత పండితునకే తగ్గక భాషీజ చిహ్నములు కలవు. వ్యాకరణ కళాబిజచిహ్నములు—పూర్వమిహంసాకళాబిజచిహ్నములు—ఉత్తరమిహంసాకళాబిజ చిహ్నములు—నాస్తిక కళాబిజ చిహ్నములు—ఆనందబిజ చిహ్నములు—అనేకములు కలవు. అరీలినే నాగరికతఁబొందిన భాష లన్నిటికిని గలవు. ఆచిహ్నము లింకను తెలుగు పండితుని మెద

డెలుగుడు. పుట్టిన యా చిహ్నములైనను నింకను భాషకొనలేదు. అలంకార శాస్త్రముచే వివర్ణకు లాచిహ్నములలోఁ బెద్దవానినిఁ గుంచించియుఁ జిన్నవానిని విపులీకరించియు సరి చేయవలయును. వ్యాకరణ చిహ్నములు కొంచె మేర్పడినవి కాని యవి చాల నెచ్చుదగ్గులుగా నున్నవి. ఒక చిహ్నమునకు మఱియొక చిహ్నమునకు సరిపడదు. ప్రతిచిహ్నము లోను, అవ్యాప్తి యతివ్యాప్తి లేకుండలేదు. తెలుగు పండితుడు జ్యోతిశాస్త్రములోను ధనుశాస్త్రములోను వైద్య శాస్త్రములోను, సంగీత శాస్త్రములోను, తత్త్వ శాస్త్రములోను రెండుమూడు ముక్కలను నేర్చుకొన్నాడు. వీని సంబంధ మగుచిహ్న లింకను వానిమెదడునందు దగ్ధింపలేదు.

వ్యాకరణ మనన భాషకు సంబంధించినది కావున జ్యోతిరాది శాస్త్రము లేభాషలోఁ జదువుకొనినను తెలుగు పండితునకు వానిలో రెండు మూడే ముక్కలు వచ్చునట్లు చెల్లునా? యని యనుచో తెలుగు పండితుడనగాఁ దెలుగును భాషయే కాని నేఱుకాదు. కావున తెలుగు పండితుఁ డితర నాగరిక భాషాపండితుని ముందు నిలువఁ జాలవనిన దప్పేమి?

తెలుగునిన గలగూరగంప. దీనియందు సంస్కృతము ప్రాకృతము, కూరసేపి, మాగధి, చూళిక, మైశాచి, యాభాషలనుండి వచ్చినపదములు, తెలుగు కలిసి తెలుగుని యప్పకవి వ్రాసినాడుకాని పరిశోధనల వలన, నరేచియా ఆఫ్ ఫునిస్థానము, పెర్షియన్, బలరుషియన్, ఇంగ్లీషు, ఓర్సు, దక్కణీ, బంగాళీ, బహేలియా, చీనా, తురుష్క, స్థానము, తురేనియా, తాగ్జరము, మహారాష్ట్రము, పరాసు, లాటిన్, పోర్చుగల్, ఇటలీ, గ్రీసు, ఫ్రెంచ్, బ్రాసిల్, కర్నాటకు, తులు,—మొదలయిన దేశముల భాషల నుండి తెలుగు గేర్పడినది. ఇటులు నాగరికతఁ జెందియున్న భాషలలోను, ఇతరభాషాపదములు చేరినవి. చేరుట సహజము. సంస్కృత భాష పరమప్రాచీనము కావున, నందుఁజేరిన యితరభాషాపదముల విడఁచియుట దుష్టము. అయినను, గుండ్రపు, కెట్టెలు మొదలయిన పాశ్చాత్యవిద్యార్థులు లింతవట్టు ద్రావిడాది భాషలనుండి సంస్కృతమునఁ జొచ్చినపదములను నాలుగువూలు యిరువదిగాఁ జూపించి యున్నారు. నేదకాలమునుండియుఁ జరిత్రము లున్నచో నెన్నియితరభాషా పదములుచేరినవో తెలిసియుండెడిది కాని, మన కాభాగ్యము పట్టలేదు. ఇవికాక కొందఱుమనుజులపేళ్లే వస్తువులనామములై తమపక్షములు కావునఁ దన్నాచుమాలచే వ్యవహారము లయియున్నవి. 'కొల్లూరు' యనుమాలఁడు స్నానాదుల తుపయోగించునటుల వస్త్రమును నేయుటచే నావస్త్రమునకుఁ గొల్లూరుగొడ్డ యను పేరువచ్చినది. ఇది యింగ్లీషు భాషలో బాయ్ కాట్ (Boycot) వంటిది. దీనిలక్షణార్థము మఱకఁబడి శత్యాగ్రహము పోయినది. ఇవికాక గ్రంథములలో నింకనుజేరిన మాండలియక పదములు తెలుగు పండితుల డెలుగుఁడు. ఇంకను, దత్తునకు దత్తపీఠేననాదులనెంత స్వాతంత్ర్యమును నోయంత స్వాతంత్ర్యమునఁ జేరిన యుగభాషాపదముల నూచమట్టుగ నెలుగుఁడు. 'నాకుఁ బ్రాచీనపురపదములే చాలు' ను. వానితోడనే తృప్తిఁజెందెదనని సోచుచియు గుచున్నాడు. మాండలియక పదములలో జేక మున్నది. వానినిఁ చొలగించి భాషకు సహజమైన వన్నె నలింపఁగలదు. ఇంతియ కాక యనియే తెలుగుపదములు. అవి మూడువంతు లన్యదేశ్యములు కావు. తెలుగు పండితుఁడు వానిని వీడి ఒకభాషకు దాస్యముచేయుట యేమి మంచిదని? వీరికి నిసర్గముగా నోకించుటలు జీవపదముల విడిచి నిష్ఠిరములైన గ్రాంథికపదముల నేల జెదకుకొనియెదరా? నన్నయభాష నే పట్టుకొనెదరా! నెట్టలేదు. తిక్కనభాషకే యిష్టపడెదరా! కష్టపడియెదరు. ఏతాప్రగడనే నమ్ముకొనియెదరా! వమ్మగుదురు. కావున నిష్కటికి, దేశయాత్రకు, పుస్తకముల వ్రాయుటకుఁదగిన సజీవభాషను వాడుము. దానఁ జెల్లలనుండి నెద్దలదాక నీభాషములఁ జొన్ని వైకిఁ జేమము. లేకన్న వీరు పండితబ్రతులుఁ కాఁగలరు.

మన తెలుగు పండితుల డెంత కవిత్వాకళ నేర్చుకొన్నాడో మనమెలుఁగవలయును. పాపము! ఆతఁడు పరభాషలకంత దాస్యము చేయవలయునో యంతయుఁ జేసి కొన్ని విషయములనే నేర్చుకొన్నాడు. ఇంతకన్న 'నియమించు' అటానెలలోఁ జదివెకొని గ్రహించదగిన కవిత్వాకళయే యాతఁడు నేర్చుకొన్నాడు! అని చెప్పవలయు. ఆకవిత్వపుఁ గళలో నన్యత్కృష్టభాషను లింకను బ్రతినిధిత్వములుకా లేదు కాని, సముద్రములో నున్న చిన్న లంకలవలెగొన్ని గోచరించుచున్నవి. వాని కింకను

స్ఫుటత రాలేదు. ఇంచుమించుగా నేయిసంవత్సరములు నిండిన మన తెలుగు పండితుడు—ఆ దరించు వారు లేమి నిలువనీడలేక యిప్పుటి కీ స్థితికి వచ్చుట స్వాభావికమే. మన తెలుగు పండితుడు సంపాదించిన తానన్యత్ర కవిత్వాకళయు కేవల శృంగార బహుళమై ప్రబంధరూపముగా మాటి యేనము పుట్టించుచున్నది. ఈ ప్రబంధములలోఁ గవిత్వాకళ నీవశృంగారకళఁ మాటి యేనదప్పులేదు.

తెలుగు పండితునకు సంస్కృత వ్యాకరణ మావశ్యకము. ఆ వ్యాకరణము తెలుగు భాషలో లేదు. దానిమాట యటులుండఁ దెలుగున వ్యాకరణమే సరిగారాదు. తెలుగు భాషలో నింతవట్టు సరియగు వ్యాకరణము పుట్టలేదు. అలంకార శాస్త్రము లేదనియే చెప్పవలయు. ఉన్న వ్యాకరణములు సంపూర్ణక లేవు. అన్నియు ననుక్తినిష్పగ్రస్తములే ఈ కాలమున వ్యాకరణము లేకరియిష్టము చొప్పున వారి తుపయోగించుచున్నవి. నేదయు వెంకటరాయ శాస్త్రిగారికిఁ గొన్నిరూపము లిష్టములు. వానిలికొలను సుబ్బారావుగారికి మఱికొన్ని. శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారికి నింకొన్ని. చిలకచర్మి లక్ష్మీనరసింహముగారికినింకొన్ని. వడ్డాది సుబ్బారాయణుగారికి మఱియుఁగొన్ని. తిరుపతి వేంకటేశ్వర గురుచరణులకు మఱియు నింకఁ గొన్ని (వారిలోను వారికి జేఱు) ఇటులు పుస్తకముల వ్రాయువారు వారివారి బాండితీల బురస్కరించుకొని యిష్టానుసారముగా నొక కాలములో నెండుండవట్టులై లేని రూపముల నిలుకడ లేక వాడుచున్నారు. నన్నయయందుఁ గొందఱుఁ దిక్కనయందుఁ గొందఱు, అప్పకవియందుఁ గొందఱుఁ దిరుత్తయందుఁ గొందఱు నాదరభావములు కలవు. కాని వ్యాకరణ మనన నేమో దాని పరమాద్దేశమేమో యెలుఁగని వార తెలుగుఁడులే యెఱిగిన వారలేఱిగినటులే వ్రాయుదురు. అదియటుండెను.

తెలుగు పండితునకు రాజకీయ శాస్త్ర మేమియుఁ దెలియదు. తెలుగు పండితునకు రాజున్నాఁడా? లేదు. ఆశ్రయము లేదు. ఎప్పుడు? ఇదిరజకు. ఇపు డాంధ్ర మహాసభ పుట్టినది. తెలుగు పండితున కది యాశ్రయము కావలయును. ఆంధ్ర మహాసభ యేమన తెలుగు పండితున కాశ్రయ మిచ్చుచోఁ దనకుఁ బంజీతుకనుమ జేర్చుప్రతిష్ఠలు వచ్చును. ఆంధ్ర సారస్వత సభా మాలముగాఁ దెలుగు పండితుని నాంధ్ర మహాసభ యాదరించునని యభిన వాంఛలోకము ప్రత్యాశతో నున్నది. అట్లాదరించి తెలుగు పండితునకుఁ దర్కము, వ్యాకరణము, తత్త్వము, ఆధికము, నీతి, మొదలయిన సర్వ శాస్త్రములను నాంధ్ర మహాసభ చెప్పనా? చెప్పనా!

స్వరాజ్య సమితి

గతనెల 30వ తేదీని గుంటూరు టవును హైస్కూలులో స్వరాజ్య సమితి వారి పక్షమున నొక బహిరంగసభ గొల్పి పూడి సీతారామ శాస్త్రిగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. సభకు కొందఱు కైతులు మహావ్యధియులు, ఉద్యోగులు, విద్యార్థులు వచ్చియుండిరి.

ప్రభుమన స్వరాజ్య సమితి అధ్యక్షులగు నింజమూరి భావనాచార్యులు గారు వలసరాజ్యములకు బోవు కూలీల దుష్టితులను గురించి విపులముగ సభ్యులకు విన్నవించి క్రింద తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

"వలస రాజ్యములో హైందవులు ఒకపంజిక నను సరించి యెవరచ్చు చున్నట్టియు, బానిసత్వముచో తుల్య మైనట్టియు కూలీపద్ధతి మనదేశముల నీటికిని గోరమునకును భంగిరి మనియు అభిప్రాయపడుచు ఈ పద్ధతి నిర్మూలింప బడునని యిదివరకు చేసిన వాదావములు తెల్లంపవలయు ననియు వలసరాజ్యములకు హైందవుల ప్రవాసము ఆపవలయుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమునారి నిసభావారప్రాధీయము నున్నాడు."

తీర్మానమును గమితావ్యవస్థలగు డి. శేనాచల పతి రావుగారు, చట్టా శేషగిరి రావుగారు, గవర్న మెంటు ఖాజీయగు నబాఖాన్ బెన్ గ్రామి వి.పి.గారును బలపరచుచు కొంత ముచ్చటించిరి.

కవపట అగ్రాసనాధిపతి గారు కొన్ని మాటలను చెప్పి సభను ముగించిరి.

గుంటూరుపురమున హైకోర్టు కళిలుగా నున్న దేశ రాజు మానుసంతరావు పంతులుగారు తమ మిత్రులగు యువ జన సాహితీసంఘమువారికి టవున్ హైస్కూలులో నొక విందు గావించిరి.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగచేయ గలుగుటకును తరఫీయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయే పనులు చేయునో అవి చెప్పి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంశమున నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో యూరోపియన్ పోరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారి పరీక్షలను పాసి యిప్పించి పంపబడును. అందులకు ఫీను 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేదీ నుండి ప్రారంభ మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదీన గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తానొక బడును. ఈ క్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుదు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:—"GALY" Madras

"ఆనంద" గ్రంథమాల, తృతీయకుసుమము. శ్రీమ దాంధ్ర మహాభారతము

న చ న ము (235)

పటములు చేర్చింపబడి యున్నవి.
కాశీపురంపాదాదులకు తపాలాఖర్చులు సహా వెల.

1వ వాల్యం	అదిపర్వము	1-4-0
2వ వాల్యం	"	1-4-0
3వ వాల్యం	" సంపూర్ణం	1-8-0
4వ వాల్యం	సభాపర్వము	1-8-0
21	" శాంతిపర్వము క్రథమ భా॥	1-4-0
22	" " ద్వితీయ భా॥	1-6-0
23	" " తృతీయ భా॥	1-4-0

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,
ఆనంద ముద్రాలయము, లోక్ సమ్యక్, మద్రాసు.

ఆత్మ జిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన కాశ్మీరీ చర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్న నైజా చక్కవిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

కుమారభూర్జుతి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0
అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము
సంస్కృతాలంకారకావ్యము రు. 2-0-0
వైరెంటిని ఏకకాలమున గోరువిద్యార్థులకును, పుస్తక
భాండాగారములకును, సగము వెల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు
మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు
628 నూనవీడు, కృష్ణాజిల్లా.

బాదాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆపరిమళింపు రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కీటమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గొడవలను
పుండ్లను, ప్రాంతవోష్టులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రశుబ్రకారి (28)

వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి వాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాశసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
కుభ్రీకరమును. శరీరాలోగ్యమును గలగ జేయును. 16 రోజులవరకు వండుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిటరు:- పి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి. ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.	ఏకభాషాలిపి ప్రశంస ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.
---	---

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు

TOJANA HAIR FOOD.

టోజానా. (కేశాహారము) 593

శ్రీలకు వెండ్రుకలు, విలువగల భూషణములకన్నను విలువైనది వెండ్రుకలు. అగ్రము, పొడవుగను నుండుట ప్రస్తుత
పర దుగమునై. ఇవి రాలిపోవుటకు అనేక కారణములుగలవు. గాన శరీరస్థిమైన ఈ టోజానాను ప్రతి
దినము సాదముకొనినయెడల తెల్లని వెండ్రుకలు నలువై మిక్కిలి తెరిగి రమణీయముగా నుండును. వెండ్రు
కల యశ్వద్ధికి కావలసిన రక్తమును కుద్ధిచేసి వెండ్రుకలు రాలిపోవుట నాపును. చుండులను మాన్పును.
కట్టలకు వెండ్రుకలను అతి త్వరితముగా పుట్టించును. ఈ టోజానా అనే తెలకుటహారమును ఇంగ్లీషువారు
మొదట కనక్కిని ఇప్పుడు ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. పురుగులను బంపి కుదుర్చును పుష్టి
జేయును. వెండ్రుకలు పగులుట మొదలగునవి మిక్కిలి స్వల్పకాలములో తృప్తిగా కుదుర్చు గలదు. కీటి
మాను బోలు కీరకపుంజును ఇట్లెని విచారపడకక్కరలేదు. ఏ మానవులుగాని యావదశలో కృద్ధత్వము
పొందకక్కరలేదు. తమకగపడచున్న టోజానాను ఉపయోగించి తమ యౌవనమును కాపాడుకొందురుగాక.
ఇందులో క్రొవ్వునీయండులేదు. ఏ కెమిక్యువల్ల నైనను పరిశోధించుకో వచ్చును. దంభమునకై లేనిపోని
కర్మలచేసి ప్రకటించు వైలములకొని మోగిపోకుడు. ఇది ఇంగ్లాండులో చేయితిగులకయే తయారుకాబడినది తెలనొప్పి
మొదలగు రోగిరోగములను పోగొట్టును. శ్రీ పురుషులకు ప్రాణసాహాయ్యమైన వెండ్రుకలకు ఈ టోజానాను మించినది వేరొ
కటి యేమియునులేదని నొక్కి చెప్పుకము. ఆనేకములైన యోగ్యతా పుత్రము లందినవి. పరిశీలించిచూచిన తెలియును. వేల
కొలది క్రయము. మా వండున పేము విక్రీ లి కొనియాడుట ప్రత్యక్షముగాదని యంతటితో విరమించినారము. ఇవి రెండు
విధములగ నుంచబడును. పురుషులకు ఒకటి శ్రీలకు వేరొకటి. ఏ కెమిక్యు ద్వారానైనా సరే ఈ దిగువ ధరలకు దొరకును.
ఖరీదు. 5 ఔన్సులలో సీసా కట్టుకునే దానిలో సహా రూ. 1-12-0. 10 ఔన్సులు చల్లుకొనేదానిలో సహా 2-12-0
దశనులు మొత్తముగ తీసికొనవారికి వేరధరలు. జే. మత్తెలండు కంపెనీ, ఓమి. టె. డి., 19, వెకండు లైన్ వీచ్, మద్రాస్

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గానమధిక
ములు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె
దము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

కూరగాయల, పువ్వుల విత్తులు.
పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, రోజా మొదలగు మొ
క్కలు మా వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము
ధరల పుస్తకము అర్ధకా ప్రాంతము పంపించువారికి పంపబడును.
విలాసము:- యం. ఓబళిప్ప అండుబ్రదర్సు,
588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

నీమిల్లు ఎక్కడైనా విరిగిపోయినదా? మద్రాసు,
రాయపురముపోస్టు, బేస్కో ఫౌండ్రీ, సి. గోపాల
నాయకర్ అండుసన్ను వాసు చాల త్వరితముగను
క్రేవ్ముగను పాగుజేయుదురు. 557

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము
దానిని పొగుచేయుట ఏలాగు?
144 పుటలుగల కైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన
మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొన
వచ్చును. క్రయము లేను. తపాలాఖర్చు లేదు.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
188 20, చీనాబజారురోడ్, మదరాస్.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యగు నాటకము.
సంఘమురాచారి సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు
జూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును.
వెల 0-4-0 మాత్రమే. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
పత్రిక ప్రెస్, 6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యౌషధములు.

రు.ల.	రు.ల.	రు.ల.
దంతచూర్ణము పండ్లుతోముటకు ... 0-2	తామర తైలము; తామర, తీటకు ... 0-4	మోహిని తైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు ... 0-12
శీర్షరసాయనము మాత్రలు అశీర్షమునకు ... 1-4	కుమ్భకు తైలము డబ్బి 1-కి ... 0-4	రోమహారి వెండ్రుకలు ఊడుటకు ... 0-8
దంతగూలవారి పండ్లతోముటకు ... 0-8	కుర్రుచిద్రావకము సీసా 2-కి ... 1-0	ఉబ్బునమునకు మందు సీసా 1-కి ... 1-0
నజ్రగుళికలు భాతుపుష్టికి ... 1-0	కఫహారి శీతగట్టు దగ్గులకు ... 1-4	కస్తూరిమాత్రలు నెద్దరి, మంచివి 50-కి ... 0-10
జ్వరహారి జ్వరములకు సీసా 1-కి ... 0-12	కఫహారిచూర్ణము. దగ్గు, ఉబ్బునములకుడబ్బి 1-కి 0-8	సుఖభోగి మాత్రలు ... 1-0
మూలకొంకరు తైలము డబ్బి 1-కి ... 0-12	నాయువుపోట్లకు మందు ... 1-0	సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ... 1-0
తేనెమందు తేలుకాలుకు సీసా 1-కి ... 0-8	గుండరితైలము, ముఖకాంతికి ... 0-8	విరేచనములకు మాత్రలు డబ్బి 1-కి ... 0-8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ... 0-4	పగళ్లకు తైలము శీతపగళ్లకు ... 0-6	గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి ... 0-8
కలరామాత్రలు వాంతిభేదలకు ... 0-6	కళ్లగూలవారి వెనిపోటును ... 0-6	శిరోవేదన మాత్రలు తెలనొప్పులకు ... 0-12
గజ్జిక తైలము కజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి ... 0-8	జాలాలి మాత్రలు మలబద్ధమునకు ... 0-8	కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ... 0-8
నాముకర్పూరము సీసా 1-కి ... 0-6	జంతువాతహారి ఎమిడికలకు ... 0-8	శగ్గుకు ద్రావకము సీసా 1-కి ... 1-0
వేలకు మందు సీసా 1-కి ... 0-4	కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు ... 1-0	తాంబూలమాత్రలు, నువాసనగా నుండును 50-కి 0-8

పోస్టు ఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అండు బొంబాయి.

MADRAS:-Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Press 6 & 7, Thambu Chetty Street, George Town.